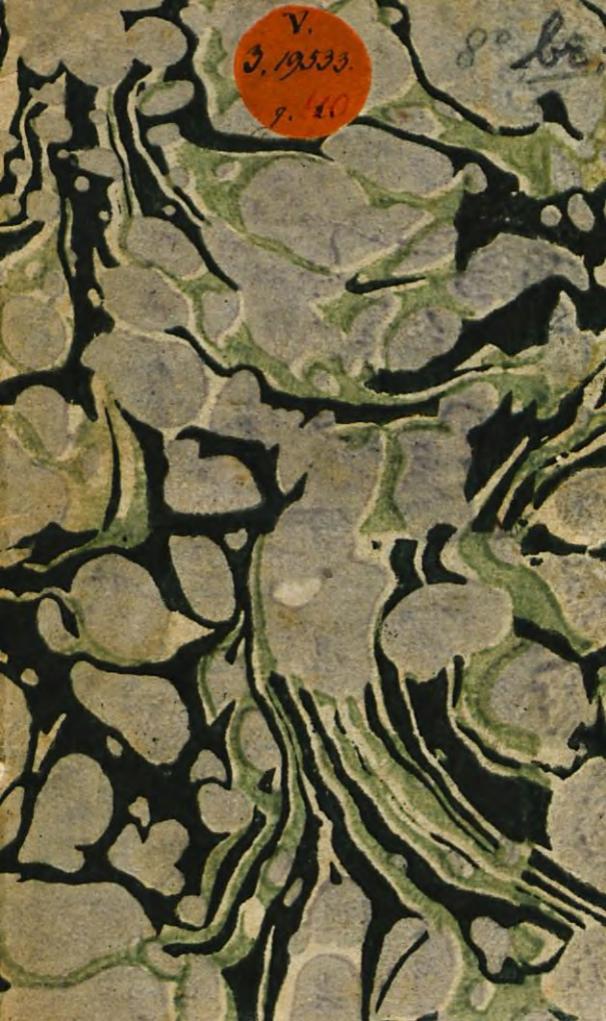


V.  
3. 1953.  
9. 10

8° be



19533. V. 3. g. 2.

✓

S B Ě R

L É P I H U K O V

S A

SLOVENSKO MLADÍNO

I s

Némskiga ino Latinskiga prestavlenih,  
is Staro-Slavenfkiga ino Pemfkiga pre-  
ravnanih, nikotérih pa novo sloshenih

o d  
U. J.



V. Z e l o v z u,

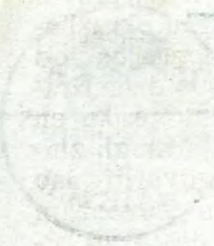
per Joanesu Leonu, Shtamparju, 1814.

STERN

# LÉPINEUKOV

2 A

Náměstí ino. I. a. II. třída  
 Náměstí ino. I. a. II. třída  
 Náměstí ino. I. a. II. třída  
 Náměstí ino. I. a. II. třída  
 Náměstí ino. I. a. II. třída



U. J.  
 U. J.

4084003=N  
 4084003=N

---

## Na Bravza.

---

Lubi rojak! tréba je, mislim, de se kratko pogovarjava, prej ko tote bukvi beresh. V - njih ne bofh nafhel le samo novih ino sa shejo svoje dufhe veliko dobriga perdobivnih naukov, temózh tudi en nov pravopis (ortografijo), s - katerim si se more biti she malo sosnanil, doklér nimafh vsakdar priloshnosti, nove v - Slovenjim jesiku na svetlobo dané bukvi dobiti ino brati, de bi svédel, kako se sedaj pravopis Slovenfki na bólfhi strán obrazhová. Nova v - Lublani v - létu 1808. od Gosp. *Kopitarja* na svetlobo dana Gramatika je nam v - nafhim jesiku en nov pot pokasala, kako bi mogli zhfsto Slovenfhzhino pilati, govoriti, ino tako po malim se drugim Slovenzam priblishovati. Bóg dal! de bi vsi pifarji njegove lépe opomene nasledovali! V - totej Gramatizi najdesfh:

1. De se ne píshe vezh: *dobru jutru*, ampak *dobro jutro*, ino pov:

fod, ker smó prej *u* brati ino pisati navajeni bili, se sedaj po novim pravopisu o postavla, ker se tu ti od vsih drugih Slovenzov le o isrekuje. Sa to najdesih tudi v-totih bukvizah ikós ino ikós le o na mesti postaraviga *u*.

2. Delej najdesi *l* na konzu beséd, katero zherko (puštab) nikoli ne isrekeh v-besédah: *dal, bil, vsel, shel* i. t. d. ampak le: *dav, biv, vsev, shev*, i. t. d. Al — ne hujaj se temu, de rezhem: Totimu *l* se v-pisnih stvarav praviza spodobi, ker kadar pravish: imo *dali, bili, vseli, shli*, al pa v-shénkih vustéh: imo *dale, bile, vsele, shle*, toti *l* v-glasu fopet na svetlo to pride, ino svunaj Koroshkiga drugi lepoglasno govorijozhi Slovenzi tudi: *dala, bila, vseli, shla*, isrekujajo. Najdejo se pa she mnogi Slovenzi na Shtajerskim, ki vsaki posledni *t* sastopno v-glas spuszajo: *pit, bit, dat, vset* i. t. d. Ne samo sa Koroshze, ampak tudi sa tote rojake, ki per starim *l* ostanejo, se bukvi pishejo.

3. Navájen si rekati: *sviet, riez, licf, brieg* i. t. d. kar tudi drugi Slovenzi pishejo *svjet, rjezh, ljef, brjeg*,

ne moti se, kadar tote ino druge beséde le pisnem: *svét, rézh, lés, brég* i. t. d.; sakaj, sam ja ipreberneli per premenenju beséde toto *ie* lopet v-é. doklér pravíh: *svéta, svétu, lésa, lésu, bréga, brégu, rézhi, s-rézhjó.* Savolo sedinenja Slovenkiga pravopisa se rajshi zherke *e* dershim, katéra sverhu en poteglej od desne do leve strani (é) ima. Beri toto é po tvojej navádi sa *ie*, kadar beséda, toti glas potrebuje. Gorenji Roshán toto potrebno é v-*nemar* pusti, ino rezhe: *ívíť, rízh, líť, bríg* i. t. d. Al tudi on se móra navá liti na é, kér se ikós njo pravopil vdershi.

4. Pisnem: *Bóg, róg, stóg* i. t. d. Na Koroskim jih veliko réka: *Bueg, rueg, stueg* i. t. d. ali pa kakor gorenji Roshán: *Bug, rug, slug* i. t. d. obóje je svratáno isrekovánje; le oberni besédo, ino našel bošh pervínsko *o*, doklér pravíh: *Boga, Bogu, roga, rogu, stoga, stogu* i. t. d.; sakaj bi se tedaj od pravopisa odvernil, ino svratánost fledil? Al bi bila bila, po takim isrekovanju pisati, bi rajshi pisal: *Buog, ruog, stuog*, sakaj

nefrezno navadno *ue* se mi drugja ne sdi býti, kakor le s' sglafnikami v podarovanu o. De se pa ne motih, isrezi v flako o, ko sverhu en poteglej od desne do leve strani (ó) imá, po tvojej navadi, kakor *ue*, ino tako boš sa svoje deshe lake sastopno bral. Al v - pisnih se móra zhisto ó obdershátí, sa drugih Slovenzov deli.

5. V mnogih besédah najdesih staro *szh* áli pa *shzh*, na mésti novorojeniga ino sa jesik poglajshaniga *sh*. Sa to rajšhi s- drugimi Slovenzami pisnem: *kléshzhe*, *píshzhe*, *iszhe* i. t. d. kakor: *kléshe*, *píshe*, *ishe* savolo v- pravopisu prej doleshejozhiga sedinenja s- drugimi Slovenzi, ino kér jih tudi med nami veliko tako govori.

6. Se je mi rozhnejšhi ino Slovenjim jesiku bolj permérjeno sdélo, pisati: *k- meni*, *v- hishi*, *s- lubesnijo*, kakor: *k'meni*, *v'hishi*, *s'lubesnijo*; kér sa sglafnikami *k*, *v*, ino *s*, *v*- nashim moshkim isrekovanju níkoli ní en famoglafnik ispušzhen, svunaj per sglafniku *s*, kadar se na en drugi *s*, ali *f*, poterkne; postavim; *s' slatam*,



s' sitam i. t. d. V-téh se s' s. enim mutastim samoglasnikam konzhá.

7. Tudi pišhem: dobrej, zhistej, bogatej sheni, namést: dobri, zhisti, bogati, kakor Krajnez isrekuje; sakaj Koroskiz pravi: dobrega, zhistega, bogatega, povsod le ega, namést v-Kranju navadniga iga; kadar se taj ej, dobrej i. t. d. pišhe, se jemu ni pofinehovati, dokler tudi vsi poldnévni Slovenzi rékajo, ino pišhejo: dobroga, dobroj. i. t. d. Aj ní mari per Gerkin ravno to bilo, kér so *ei* ino *oi* to je: *ei* ino *oi* pišali, ino obá se le kakor zhisto *i* glasita v-isrekovanju. More biti, de so nikotéri *ei* ino *oi*, drugi pa so pet sam *i* v-glaspushzhali. Tudi Slovenzi se bojo v-tem enkrat sedinili.

8. Namešt prej pogostno pišanih: *katéri*, *katéra*, *katéro*, najdesh: *ki*, *ka*, *ko*; mosh, *ki*, je pil; shena, *ka* je prala, déte, *ko* je jokalo. Tudi bosh namést *kakor* ino *kader* vezhkrat *ko* bral. Tako isrekovanje je Slovenzam lastno.

9. Nafhel bosh slednizh pišano: Nebéša, okna, déla, i. t. d. kadar se od vezh rezhi govori; na Koroskim

se pa réka; nebese, okne, déle. Al  
a namést domazhiga e je savolo pravo-  
psta potrebno, ino tudi tebe ne bode  
toliko motilo.

Ohrani moj lubi Bravez! tote  
kratke opomene, ino dozhakaj s- me-  
no v- kratkim tejsti veselí zhaš, ko bo-  
jo visoko vuzheni moshi sa vse Sloven-  
ze k- navadnim latinškim zherkam  
(pufhtabam) ihe druge Slovenškimu  
jesiku namerjene isumili, kakor je Slo-  
venški Apostel ino Škof sveti Kiril k-  
starim Gerškim zherkam nove Sloven-  
škim glašovam lastne ismilil, ino s-  
témi sa Slovenze sveto písmo s- po-  
mohjo svojga bratra Metodija na  
njih materni jesik prestavil, ino sveto  
mešho Slovenji bral. Zhakaj dotle,  
ino vidil bošh vezh bukev na svetlobo  
príti, doklér se materni jesik vsako lé-  
to bolj zhistil, trébil, ino poglajšhal  
bode. To ti k- tvojemu veselju pové.

Tvoj

príjatelj

Sloshnik totih bukviz.

# K a s a v i z.

---

Stran

- I. Buzheliza . . . . . 1
- II. Rasgovor med enim Fajmoštram ino eno Farmanzo od shegnanih rezhi. (*Is Nemškiga*,) Linzarškiga bogoslovniga mesežniga pisma) na Slovenji jesik preloshen) . . . . . 3
- III. Zhutovi v enim spomladnim jutri . . . . . 16
- IV. Herkul na raspotju. Is Nemškiga (*Bichtweers Recht der Bernunft*) prestavlen . . . . . 18
- V. Rasgovor med enim Fajmoštram ino eno Kmetizo od Bosh-

jih potov. (Is Linz. bogoslov.	
méf. pisma prelošen . . . . .	23
VI. Svédje ; ena pésem . . . . .	39
VII. Basen ; stari in njegov sin . . .	40
VIII. Fridolín , ali hod k-Fushini.	
Ena pésem is Némfkiga (Schillers	
Gedichte) preloshena. . . . .	43
IX. Nauki v- podobah . . . . .	55
X. Drugi nauki v- podobah, is Raj-	
zhoviga <i>Zvetnika</i> , ki je v- Sta-	
ro-Slavenkim jesiku pisan, po-	
fneti, in na sedajno Slovenfhzhi-	
no preravnani. . . . .	57
Lev, zhlovek in medvediza . . . . .	57
Sonze, veter in popotnik . . . . .	59
Sfunk in vganka . . . . .	60
Sodba boshja prayizhna je . . . . .	61
Modróst réshi od smerti . . . . .	63
Ojstroumje . . . . .	64
Zesarjov in kralov frezha je nevarna	65

38	Trudolubje . . . . .	67
38	Délanje s' svojmi rokami . . . . .	69
XI.	Bafni, ktere se Esopu perpishejo . . . . .	
38	(Is Latinskiga prestavlene) . . . . .	72
38	Sovrafnika . . . . .	72
38	Pef ino Petelin . . . . .	73
38	Kmet in sinovi . . . . .	74
38	Shabe . . . . .	74
38	Lastaviza ino ptizhize . . . . .	75
38	Mozhni vol . . . . .	76
38	Volk in ovza . . . . .	77
38	Kosel in lesiza . . . . .	77
38	Muha in mravla . . . . .	78
38	Mravla in golob, . . . . .	80
38	Vifoke smréke, in ena majhina med njemi stojezha . . . . .	
38	Lev in lesiza . . . . .	81
38	Lev in volk . . . . .	83
38	Oflova kosha . . . . .	84
38	Koslizh in Volk . . . . .	85

70	Sajzi in shabe . . . . .	85
90	Ovza in peflor . . . . .	86
<b>XII. Druge Esopove Basnie (Is Pem-</b>		<b>87</b>
87	škiga na Slovenjijesih preravnane)	88
87	Lev, Volk, Kosa in Ovza . . . . .	88
87	Pef in kos mefa . . . . .	89
74	Ofel in lesiza . . . . .	89
74	Popotnik in Mezh . . . . .	91
87	Lev in Mish . . . . .	91
70	Volk in Kosle . . . . .	93
77	Shaba in Vol . . . . .	94
77	Volk in Kosle . . . . .	94
87	Vrank in Lesiza . . . . .	95
88	Ofel in Lev . . . . .	96
	Veliki kosel in triji Mladici . . . . .	97
	Volk in Kosle . . . . .	98
18	Ofel in levova Kosha . . . . .	100
88	Stari zhlovek in smertov . . . . .	100
<b>XIII. 100 Pemskih Pripovesti. Na</b>		
88	Slovenske preravnanih . . . . .	102

## Buzheliza.\*)

Buzhel'za délavna zhrés polje buzhi,  
Eres déla netrudna nikol ne sedi

S - buzhenjam se vsede od zvétna na zvétn,

S - buzhenjam polépsna nam sivarjeni svét.

Od roshe do roshe veséla leti,

Netrudnej per déli zél den se mudi,

Lenobi sovrashna le sbéra si sterd,

No tatam pa v - roko sapishe svoj serd.

Per sbéranju simo imá pred ozhmi,

Sa zélo se mala naprej ofkerbi,

Ne smanjka ji pjazha, ne smanjka ji jéd,

Sakaj, kér je sbrala si vse shé napred.

(1)

\*) V staro-Slovenjim se pravi; Pzhela, pzheliza,

\* \* \*

Podoba netrudnosti ta je sa naf,  
 Ker k-delam pokliza oberne svoj zhaf,  
 Tovarshuvi sterd nese, in tudi sa se,  
 In mala k-posodnimu pridu vin gre.

Ne bodi lenobi prijatelj, moj brat!  
 Al nozhefh si frezho zhlovestva saspat',  
 Buzhelza te vabi, de delash prav rad,  
 Skos delo le vshivlal bofh svojih del sad!

Ne jej od krivizhniga djanja svoj kruh,  
 Sakaj, ker pogerda skos to se tvoj duh;  
 Le sberaj od jutra do nozhi marliv,  
 In bodi sa se, in sa svoje skerbliy!

Per deli na dushi in trupli si sdrav,  
 Saj vsaki le gréh je 's lenobe postal;  
 V-shivlenji narshlahtnejshizvet je mladost,  
 V-mladosti si sberaj vso verno modrost!



\* \* \*

To véрно modróft pa ohrani ko sterd  
 V- svo ferze od ófka , katéri ni terd ,  
 Ohran' jo na simo nadlóg in teshav,  
 In tako bofh lehkó fkuſhnjave preſtal!

## R a s g o v o r.

Med enim Fajmoſhtram ino eno far-  
 manzo od shegnanih rezhi.

(Is Némſkiga (Linzarſkiga bogoflovniga  
 méſezhniga piſma) na Slovenji jeſik  
 preloſhen.)

*Kmetiza* Kaj zhem vbóga sazheti , al  
 mi viſoko vrdni Goſpód Fajmoſhter!  
 ne pomagatē!

*Fajmoſhter.* Luba shena! rad po-  
 magujem, kér, ino kar koli ſamore  
 ino v- reſnizi, nizh ni mi iubiſhiga ino  
 veſélejſhiga , kakor komu s- ſvétam

(ratam) ino djanjam na pomózh príti. Tudi ménim, de bo tvoja shivína fkoró osdravila se, zhé le to, kar fim ti povédal, svésto ino rada dopolnifh.

*K.* Prav rada! ino s-terdnim savupanjam, de bo fkoró pomagalo. Al le kaj shegnaniga bi mi dali, to bi bolésen hitrejšhi na bolshi stran prebernilo.

*F.* Tako taj mislifh; al — luba shena! v-tém f<sup>e</sup> motifh. Slafti imamo v-katolškej zérkvi mnogotére shegnovanja ino shegnane rezhi: —

*K.* Ravno to ménim; duhovniki fmajo mnogotére shegnane rezhi; ino faj le sa en majhuo shegnaniga profim.

*F.* S-besédo mi nísi nehála h-konzu príti, fizer bi me ne profíla vezh sa kaj, kar ti dati ne morem. Shegnane rezhi so vse sa kaj imenitnejshiga ino drujga, nika pa sa to, sa kar ti ménifh. Ali \*), ja verjesh, de katolška zé kov vse rezhi, ke se shegnujejo, k-frezhi ino svelizhanju vérnih kristijanov shegnuje?

---

\*) To je: ni réf? kakor deshelni Némzi pravijo: *Gelt?* na mešti: *Nicht wahr?*

K. Kaj pa; v-refnizi! de bi v-priležoznih potrebah ino poteshah pomózhi iméli.

F. Kakofhne potrebe ino poteshe pa ménih?

K. Nebéfhki ozhe! stotere je per-godkov, sedaj na polju, sedaj v-hihhi, sedaj per shivíni, drugikrat per ludéh, sedaj to, sedaj óne (une).

F. De bi fhe bila perstavila, sedaj na trupli, sedaj na dufhi.

K. Réf je, gospód Fajmoshter! prav imate; bolésni poshkodovanje i. t. d.

F. Svunaj na trupli ménih zhé?

K. Svunaj ino snotraj.

F. Ino na dufhi.

K. Ménite zhe bolésni obdufhja, kakor se imenujejo?

F. Slahti ménim take bolésni, ke prav v-obdufhji tizhijo. Kadar smo leni, merski ino omlazhni k-dobrimu, kadar nam duhovna jéd, draga, pre-iveta bosfhja beséda v-mišel ino v-fer-ze ne gre, ako ne zhutimo lakote po pravizi, ako smo s-tvurami starih gré-hov ino hudih navad vdarjeni; to, fle-

poto nafhe pameti, gluhoto nafhe vole i. t. d. ménim.

*K.* Kaj zhem rézhi, kakor de je vse to gola resniza; take so najhujshi poteshe.

*F.* Vekfhi, ko vse telefne poteshe. Per takih se shegnane rezhi potrebujejo.

*K.* Al se sa take bolésni tudi shegnane rezhi najdejo?

*F.* Kaj pa; ravno sa nje se ja shegnujejo.

*K.* Kaj mî vse pravite? Nikoli bi ne bila to ménila. Katére rezhi so pa sa duhovne bolésni shegnane?

*F.* Ravno tejste, ko prav dobro posnash, katére pa ludi tako radi k- posvétнему konzu obrazhajo. Kaj ménish, h- zhemu je voda, ka se vsak téden, ali vsako nedélo shegnuje, shegnana?

*K.* Millim pazh k- pokropivanju.

*F.* Ino toto pokropivanje, kaj nam pomaga?

*K.* Hudizha oblast vseti, de bi nam ne shkodoval.

*F.* Ja; de bi besédo boshjo, katéro smo she le flishali, nam is ferza ne vsel, de bi nam, v- tém, ko spimo,

luliko med pshenizo ne fjal; de bi se, kadar je is naf isgnan, tako lahko v-nafhe ferze sad (ne vernik, ino de bi fkos to nafhe pollednje rezhi hui- fhi postale, kakor so perve bile; sakaj te so narhujfhi rezhi, ke nam more napraviti. Sa volo tega profi duhovnik per vode shegnovanju, de bi Bóg dobrotlivo dodelil, de bi se per pokropivanju vfa nezhistost ino hudobija poterla, de bi vse preganjanje fkritiga fovrashnika obnemagalo, de bi frezha ino pokoj vernih obvarovala se, ino de bi sveti duh v-prizhi bil vfm, ki na boshjo miloserzhnost klizhejo. Sedaj vidish, de se voda le shegnuje, de bi se na ozhishzhenje nafhe duhe spomnili; ino de bi nastako shegnovanje pobudilo k-savupanju na tega, kateri je hudizhu vfo oblast, nam fhkodovati odvsel, de bi naf posebno h-gréviingi ino pokori naganjalo; satega volo isrekuje duhovnik per vode iskropivanju beléde petdesetiga pfalma: »Pokropi me Gospód! s-hisópom, de bom ozhishzhen; vmi me, de bom bélejshiko snég! Kaj najdelh po tém v-shegnanej vodi telesniga, al posvétniga?

*K.* V- resnizi nizzh ne najdem ta-  
kiga, zhé fim Vaf prav saftopila. Sedaj mako (manko) vem, de je nepa-  
metno od ljudi, zhé shegnano vodo  
v-shivino vlivajo, al pa jo s-njo po-  
kropivajo; sa to, kér sa shivino ni  
shegnana. Al vinder, faj se she naj-  
dejo druge shegnane rezhi?

*F.* Postavim; sol, ali? misliš ma-  
ri, de je ta tudi k-noterdajanju, sa  
telesne potrebe?

*K.* O ja! posebno jo shtimám.

*F.* Tudi jas, ino more býti she  
bolj; al vinder v-enej drugej saftopno-  
sti. Glej! naša zérkov potrebuje  
shegnane solí per vode shegnovanju,  
per kérim oboje v-imeni presvete tro-  
jize smesha. Sol taj ravno tako  
k-enimu posvezhovavnim konzu sheg-  
nuje, kakor vodo. Delej se soli poslu-  
shi per svetim kerstu, v-katerim ker-  
shzhenzhiku en malo od nje v-vu-  
sta (e) da. De sraven na kaj posvét-  
niga ne misli, dajo beséde sposnati,  
ki se per soli dajanju isrezhejo: *Sprej-  
mi sol modrósti, ta ti bodi pomagliva  
k-vezhnimu shivlenju.* Sol je od ne-  
kadaj modróst pomenla, ino našh Sve-

lizhar je svoje Apostole *sol semle* imenoval, to je, take ljudi, škós katére bi moralo vse zhlovestvo k- sponanju refnize, ino k- vednosti vezhniga svelizhanja priti. Sol pa tudi v- arzniji svojo lastno mózh perkashe, ino shivíni v- bolésni vezhkrat dobro dé (die). Ampak k- temu ni tréba, jo shegnovati, tudi ne- shegnana sol bolnej shivini pomága.

K. Al- nekadaj se je ja tndi sol sa shivino shegnovála. Moja rajna mati so víš zhaš obilno take soli hranjene imeli.

F. Glej, moja luba shena! v- vsih zhaših se je ludem tako godilo, kakor se jim she sdaj godí. Telesne potrebe ino teshave so veliko bolj zhutili, kakor potrebe ino poteshe obdufhja, en bolu vol je jim vezh škerbi naredil, kakor eno sovrashtvo, katéro so vezh tédnov asi mešov v- serzu nosili, ena krava, katéra je, kakor so po prasnovérmim mislili, urak iméla, je jih vezh škerbéla, kakor nevošhlivošt ino nevid (nid), kéri je njih serze napolnil. Sa vse take nadloge so ljudi le víš zhaš shegne ino shegnovanje iskali, tako dolgo, de so sleduizh na v- reñnizi netrezhno misel prishli, kakor de bi

se vse le sa posvétne potrebe shegnoválo. Duhovníki ino posebno njih prédpostavleni prevíšlniki, Shkofi, ki zhuvajo sa svelizhanje vèrnih Kristljanov, so tako škodljivo prasno véro svojih ovzhiz s- shaloftjo savseli, ino se posvétili, totej prasnovernosti v-bran stopiti, kér so ojtstro prepovédali, de se gor imenovane rezhi ne sméjo sa posvétne potrebe shegnovati. Dajajte taj sol, al pa druge arznije v-boshjim imeni, ino s savupanjem na tega, od katériga samiga vsa naša pomózh príde, bolnej shivíni koj tako, zhe li ni shegnana, ino dozhakajte s-ponishno mislijo, kar bode Bóg v-vashej nadlógi sklenil.

*K.* Povejte mi vinder, lubi Gospód Fajmoshter! Sapopade toti vašh navuk vse druge shegnane rezhi? shegnuje se vse le sa duhovne potrebe?

*F.* Vse le sa duhovne; sveta sa vaše svelizhanje preskerblíva zérkov v- vséh téh rezhéh sa vaš vse prav materno misli ino skérbí, le vi nozhete podeleno dobróto sposnátí. Namést zhedností, bogulubnosti, ino pravizhnosti le dobizhék ino zhasniga blaga



raſtje izžete, med tém, ko vam zér-  
kov boſhja pot k-vezhnimú svelizhan-  
ju perpravla. V-retinzi vſakiga pra-  
vízhniga duhovnika móra ferze prebo-  
ſti, kadar vidi, h-zhemu ſhegnane  
rezhi vékſhi dél obrazhate. Davno  
ſhe ní, kar ſe je v-ſhóli perloſhnoſt  
naſhla, ſhé perrahzhene otroke ſpra-  
ſhovati, kaj bi zhe menili, h-zhemu  
ſe na zvétno nedélo prajtelni (palmo-  
ve vejize) ſhegnujejo; nikotéri ſo dja-  
li, de ſe ſhegnani líſti bolnej ſhivíni  
dajo; drugi, de ſe take vejize na nji-  
vah vſadijo, de bi tozha ſétve ne po-  
tokála; ſopet drugi, de ſe v-ſhíhah  
v-okna (e) vteknejo k-obvarovanju  
pred ſtrélo, de ſe med durmi na prag  
poloſhijo, de bi zhres hodijozha ſhiví-  
na per gonenju na paſho pred zoper-  
nijo bila obvarjena.

*K.* De Vam vſeſnizi povém, tu-  
di jas bi ne védila, drugazhi odgovo-  
ríti?

*E.* Se vé, de ne. Vſe to je le  
zhlovéſhka blagoshertnoſt, ino poſhe-  
lenje po poſvétimú poſeſtvi iſmiſlila,  
ino tako ſe je ſkós drugô (v-enim)  
sgadjalo, de prava dobrótliva naména

našhe zérkve ni doveršhila se. Bi vi ludi saštopili, kakofhne lépe molítve duhovnik per palmovim shegnovanju isrekuje, kako Boga prosi sa milostivno dodelenje, de bi *mí* s-dobrimi djanjami, kakor spalmani osnasheni, svelizharju mogli próti íti, de bi našte palmove vejize na premag Jesufov zhrés smert, ino na duhovno pomasanje, na sadoblenje terdnosti v- véri, katéra je našho pamet rasfvétila, ino našhe ferze ogréla, spomnile, de bi se tudi *mí* k-brambi proti hodobji, ino k-savupanju na boshjo miloferzhnost sbudili, ino sadnizh, de bi tako, kakor tejsa svelizharju napróti gredózhna mnoshíza ludi, tudi *mí* Jesulu pot k-našhemu ferzu perpravili, ino vřako pohujřhlivořt oddelřhali. Bi véni beřéde palmoviga shegnovanja saštopili, bi pa tudi řposnali, de se v-njim nizh na posvetne rezhi kashejozhiga ne najde.

K. Kaj pa pravite od shegnanih řvézh? Toti Vařh meni dodeleni nauk tudi řvézhe obřeshe; k-odvernenuju hude ure ja niřo shegnane, kakor eni ludi ménijo?

*F.* Bóg obvari! Svezhe se na svézhnizo sa kaj imenitnejšhiga ino svetejšhiga shegnujejo, kakor sa odvernenje posvétne nesvezhe. Zerkov naš hozhe namrežh spomniti, de toti Jesus, ki je tedaj v-templu nebéškimu ozhetu bil ofran, je bil prava luzh, katéra ja na svét prífhla, vse ludi ras-svétiti, ino k-sposnanju resnize perpeláti; sa tega volo ona škós shegnajo-zhiga duhovnika Boga prosi, de bi, kakor tote luzhi temnize preganjajo, tudi naše ferza škós nevgledlivi oginj boshje lubesni ras-svétilo, ino od slepote pregréh odréfhile se, de bi sposnovale, kaj je Bogu vgodno, ino nam k-svelizhanju, ino de bi flédnizh do vezhno nepreidejozhe luzhi priti mogli.

*K.* So pa faj svoni k-temu konzuh shegnani, de bi škós mózh njih shegna hudo guro odganjali, al pa jim shkodljivo mózh od jemali?

*F.* Tako malo, kakor svézhe. Zerkov svone sa volo tega shegnuje, de bi se véni k-boshjej flushbi klizali, ino sbérali. De bi pa svonenje obudnejšhi ino povablivejšhi k-dobrimu bilo, prosi Boga per njih shegno-

vanju; on bi hotel ferza vernikov k-poboshnosti pobuditi, ino de bi tako glasno vablanje k- poslušhanju beséde boshje ino k-obiskanju bogušlushnih djanj Kristijane s-radim velélim ferzam v-zérkov al v-vérni sbor pervodilo.

*K.* Ampak sa boshjo del'! Kako se je taj sgadjalo, de so ludi sazhénjali, vse tote svete rezhi na robe obrazhati?

*F.* Vsaki zhlovek le rad verjeme, kar vofhzi, al kar bi rad imél; po vsm svétu je ta gotova resniza. Vskaden vidimo, kako vekshi dél ludi le po posvétnim blagu, po dobrim shivlenju ino frezhi seguje. Kaj bi se tedaj zhudili, de so ludi s-shegnanimi rezhmi ravno tako sazheli ravnáti? She svetih Evangel se ludi k-posvétnimu konzu poslushivajo, svetih Evangel pravim, katere so nam osnanovane, de bi misel zhlovéshko od posvétnega odvrazhovale, ino k-Vezhnimu pelovale. Kolikokrat sim shé vidil, de so pervo Postavo is Evangel svetiga Joannesa k-odvernenju hude ure bráli, tote svete ino lépe Evangel, v-kerih se od pozhlovekenja fina boshjiga savolo posvelizhanja roda zhlovéshkiga govori. Posemli-

fko ino mesno mislijozhim ludém mora-  
 jo vse rezhi le k- posvétnemu konzu  
 flushiti. Ino kateri se je enkrat v- ta-  
 kej smotjenej misli vterdil, temu móra-  
 jo tudi naršvetejšhe rezhi k- njegovim  
 nesvetim ino strašnim konzam flushiti.  
 Zelo taki ljudi so se našli, ki so se  
 na svetim sakramentu oltarja, na réšh-  
 nim telésu prestrašno pregreshili, kér  
 so presveto hostijo pod svojo kosho sa-  
 fhivali. ino vzeli, mislijozh, de jim  
 v- bojovanju nihzhir ne bode mogel  
 kóf (kuef) býti? Poglej sedaj, na  
 kaj se sporni, prasnóvéni, ino v- ve-  
 ri malo rasvétleni zhlovéki vupajo!  
 Al more vekšhe hudobije ino slepote  
 býti?

*K.* Lubi ozhe nebéshki! Kakoshne  
 smote so te! Bog me ino vse Kristija-  
 ne obvari pred takim ognusenjam sve-  
 tih rezhi!

*F.* Tudi jas s- tebo vred to shelu-  
 jem. De se tí pa to ne vbrani, mi-  
 sli le vezh na vezhnošt, kakor na po-  
 svétnošt; Jesus naš isvelizhar naš opo-  
 mina, de ní nam skerbéti sa truplo,  
 kaj bomo jedli, kaj bomo pili, al s-  
 kém se bomo oblazhili; temózh on

naš vuzhí, narprej boshje kraléstvo ino njega pravízhnost ífkáti, ino na njegovo vségamozhnost savupati, de nam vse drugo bode perversheno.

*K.* Vse to hozhem s. boshjo pomozhjo dopolniti. Sedaj veliko bolj odshalena ino podvuzhena od Vaf grem, kakor sim do vas príshla. Vafhe poduzhenje tako sa vréd imam, kakor de bi mi bili kaj shegnaniga sebo dali. Bóg Vam to poverni, pre-lubi Gospod Fajmoshter!

*F.* Pojdi s- Bogam! njega shégen s- tebo!

## Z h u t ó v i

v - e n i m

spomladnim jutri.

Sarja divizhna se je raslíla po nébi, framoshlíva nam osnauje veséliga dnu sazhetik; temnize beshíjo pred svitnim svétlínzhkanjam; strah ponozhni vmíra, topírji prestrašeni od dnévne svétlobe

izhejo bojezhì svoje duple. Veséli  
 glas sladko pojezhìh ptiz napolni gojs-  
 de, polje ino loge; mravla se sbuja,  
 ino se spravla na svojo vsakdenjo ne-  
 trudnost; shlahtno dišhezhi duh pisanih  
 rosl ino poljskih limbarjov se prestéra,  
 ino meni sprehajajozhimu ga mizhni  
 juternik rahlo naproti pahlá. Vse je  
 jasno, vse je novo; semlo pred moj-  
 mi ozhmi presterto jasna ino temna se-  
 lena odéja pokriva, ino zélo na viso-  
 ko drévje k-hladivnimu obsénzhovan-  
 ju lése, kér se ptizhji rod veselí, Bo-  
 gu hvalo spéva ino prenozhuje. Shi-  
 vina ide na pašho, pastir polkakuje,  
 shvishga ino poje, de v-lélu, v-gojs-  
 sdi selénim osidje skaleno njegoviga  
 glasa petje prepéva. Prosto dihájo mo-  
 je perfi. O Bóg! kdór te sedaj ne  
 posná, je flép, vekoma flép. Novo  
 mózh si vlil v-moje shíle, sladko je  
 bilo spanje, slajshì she obzhutenje  
 mojga sdravja, s-katerim ino s-tvo-  
 jo milostjo oroshjen se bom podal na  
 moje naprejstojezhe opravila (e).  
 Shé klizhejo me pervi slatovi na planin-  
 fkih verhìh se prikashezhi sharki k-  
 mojim délam; shé vstaja lubo sonze,

kakor en shenin is svoje pozhivalnize.  
 Bóg! ti si moje vupanje, moja lubésen,  
 moje veselje! K - tebi gor hlapajo mo-  
 je serzne molítve; tvoj otrok se svupa  
 gor k tvojmu sedeshu pogledat! Naj  
 se rosi tvoja milost dol na tvojga slu-  
 shabnika, ker se is semliske perstue  
 nishave s - mislijo ino s - otrozhnim  
 ferzam k - tebi priblihuje.

## Herkul na raspotju.

S - mozhjo 's nebés dobléno mladi Herkul gre  
 Na pot, nesnan mu je she svét, k' se mu odprè.  
 V - puzhavo pele pot mladenzha, kér prebiva  
 Tihôta strafna, semlo péfek vrozh pokriva.  
 Popotnik vgléda pota dva, se vstanovi,  
 In premisluje, kam kej vsaki nju dershi;  
 Na desno al na lévo stran je sdaj svoliti.  
 Na desno vidish pot se v - vosko stesdo sviti,  
 Katéra kashe sterme skale s - ternjami  
 Sarafzhene in polne vse potivnosti:  
 Na lévo pa je pot shirok, se sdi do frezhe  
 Peláti skós pomladne travnike zvetezhe;



Od tega eno shenstvo priblihuje se  
 Bres framoshivosti spodobne déklifhke,  
 Le sdetnost kashe oblazhilo saferleno,  
 In s' lepotizo je oblizhje nje rumeno  
 Debelo pisano, de galusija da,  
 Kar lize v - flásti prezveteno vezh ne snà.  
 Nesframno se persible ino perkofhàti  
 K-mladenzhu sladko: Hozhefsh meni se podati,  
 Popélem te po totim potu, kër zveto  
 Le same roshize, ke vse rasveselo.  
 Bres déla, póta (pueta) bosh, bres vfake  
 bolezhine,  
 Pretékala zvetezhe bova le doline,  
 Kër vlega dosti vrè, kër méd te 's drév zedi,  
 Kër vfake vshiva, pije, jè, kar kol' sheli!  
 Le pojdi, pojdi, Lubi moj s-meno, faj slate  
 Imèla bova dni, s-veseljam prekopate;  
 Lubèsen s-vinam migle nama mladama,  
 Prelèp je svèt, bres skerbi gale vshivlajva!  
 Moj Lubi! vej, de Slada\*) se jas imenujem,  
 Naslednikam obilno dobriga darujem.

Ko srezhe to, po stesdi voskej sablefzhi  
 Diviza druga polna framoshivosti,  
 Podóbe zhasi vrédna pervej k-strani stopi

\*) Slada, ali nasladnost, Wollust.

V-nedolshnosti, ko štala bi v-nebéshkej lopi ;  
 Nje velizhasna stopnja in nje blag \*) obras,  
 Nje jasno zhelo , in govora sladki glas,  
 Postava njejna , ka zhasflivost osnanûje,  
 Obléka nje poshtena , ka jo povishûje ,  
 In bélejshi se svéti , kakor snéshni zvét ,  
 Prijasnost nje v . nebésa (e) verne toti svét ;  
 Divizo tako vgléda *Herkul* nash lubleni ,  
 Kaj rekla mu je , vezhkrat Lubi moj spomeni ,

'S nebéf , mu rezhe , sim poslana , de  
 sposnash ,  
 Kaj boshja vola je , de meni se podash ;  
 Prijasno ti povém , le vosko slesdo iti ,  
 In rajshi vse dni shive révno se potiti ,  
 Sladkóst sledila bode konez trudenja ,  
 Kér bojovanje , délo , trud le plazho dá ,  
 In vodi k-angelskej popolnosti zhlovéka ,  
 Katéri moshko , kar mu v-bran stoji , preséka .  
 Mladenzh ! perkashi moshko dushje , vsdig-  
 ni se ,  
 Le serzhnost k-frezhnim konzu bo vodila te !  
 Elzhesh verh dosezhi , morash goro prej  
 dolésti ,

---

\*) To je : lép , vgoden ; v-Némškim : *Sold* ,  
 angenehm.

Skòs lenost leni ni nikol dobil obrèsti.  
 Al hozhefh godi biti Bogu milimu,  
 Posvésti se zhednosti, zhasi daj stvarniku.  
 Shelish v-modrósti rasi, poslušhaj modrijane,  
 Zhlovéku vezhkrat so hudobne shele vsjane,  
 Premagvaj take, jih poteri vitesno,  
 Tedaj se k-tebi srezha berfh sdrushila bo.  
 Per plugi (drévi) móra tvoja roka se politi,  
 De more semla shlahtnc fadje ti nositi.  
 Shelish prijasnost blishniga, mu stori, kar  
 Mu dobro de (die), daj vbogim tud' en  
 volni dar.

Al hozhefh hvalo ino flavo sadobiti,  
 Ti móra brado prej junashko djanje kriti.

Glej! tejsia shena, ka prej govorila je  
 S-tebo, inò nalladnost imenuje se,  
 Ta je pregréha fama, ka vse samezhúje,  
 In se divizhnimu shivlenju posmehúje;  
 Nje pot le v-pekcl pele sledijozhiga,  
 In mu namest sterdi vse réve kufhat da.  
 S-terplenjam svoje hlapze le plazhúje,  
 Kér shvotne ino dúshne mozhi jim issuje.  
 Veliko sapelanih she zvetezhih zhréd  
 Sagledash vsakden stopati v-nje smotni fléd:  
 Naslédnik vsak sanikarn bolj in bolj perhaja,  
 In svoje roke konzú strashnimu podája.  
 V-stvarjenju vsim mu ni nikol' kaj godi blo,

Od njega dobro prifhlo ni, ne hvaleno.  
 Le jas sim Bogu mila, meni vsi rodovi  
 Pohvalo spévajo; zhrés morje mi valovi  
 Ne branijo, divjakam se priblishati,  
 Vuzhiti jih, in svéta rod pomodriti.  
 Zesarje povifhujem, vboge odshalujem,  
 Oravzu snojnimu vezhérjo posladkujem.  
 Vesél in sdrav in srezhen je, ki lubi me,  
 In vsaki, ki modrósti moje svésti se.

In tak' nebéshka je modriza sgovorila,  
 De je mladenzha k- dobrim delam omeshzhila.  
 Odfhla je sdaj po voskej stesdi v- nébo- gor  
 Nasaj, v- duhov svelizhanih presveti sbor.  
 In tud mladenzh se serzhno na stesdizo spravi,  
 Kér zhuti svojo mózh, s- katéro léve davi,  
 Junake premaguje, vode vstanovi,  
 In fili je le tézhi, kér se njemu sdi.  
 Hudobnim déla strah, pravizhnim pomaguje,  
 De tak' junak se verhu gore priblishuje.  
 Deb' vsaki zhlovek le zhedností pot sledil!  
 V- refnizi bi vse shive dni posrezhan bil!  
 Zhedností ravná rasumno, med roshami se  
 f- haja

Po nébi, kér bandéra svolenih se maja,  
 Kér gospoduje vezhni mir s- lubésnijo,  
 Kér Bogu vrédno hvalo angelzi pojo.

## R a s g o v o r

Med enim Fajmoštram ino eno Kmeti-  
zo od boshjih potov.

*Fajmošter.* Tako si taj sopet frezhna ino sdrava od boshjih potov k- domu prifhla?

*Kmetiza.* Dosti frezhna, de le shivljenje nisim sgubila; al sdrava vnder ne.

*F.* Shal mi je, to flifhati. Kaj pa taj se je sgodilo ti?

*K.* Dishovje, ko je naš mozhilo, ino zéljih osem dni, doklér smo na potu bili, ni henjalo. Vse tote dni se nikoli nisim mogla posufhiti.

*F.* Zhuda bi slasti ne bila, ako bi bila sboléla.

*K.* Le malo je manjkalo; ino kaj se sgodilo she bode, moram dozhakati. Oj! kolikrat sim na potu na Val mišlila, ino shalošt zhutila, kér sim ta-

ko terdovratna bila, de vash f- vêt nisim poslušala.

F. Sposnala si vinder, de sim ti dobro ménil.

K. Slasti sim se vuzhila sposnati.

F. Doma bi ja ne bila toliko molila, kakor na dalnjim potu ta ino sem?

K. More biti de ne; manji bi bila molila, al pa to poboshnejshi.

F. Tudi jas ménim tako, moja Farmanza! Na potu per hoji škôs nesnane mésta, terge, vesi, doline ino loge so misli lahko rastroshene, kër ozhi vîš zhaš kaj noviga vidijo.

K. Trudna ino potivna od hoje, ino nevolna sa del' nevrja sim tudi vekshi del bila; sa to sim pa tudi slabo molila.

F. Ino misli, ke tako rade krishoma létajo, so more biti tudi vezhkrat doma bile; sedaj per otrokih, sedaj per shivîni, sedaj tam, sedaj inde?

K. Slasti so bile vezh doma, kakor (Bóg mi odpusti) na svetim kraju. Ino al sim jih li en malo sbrala, je pa vinder v- zérkvi se dosti rezhi nashlo, katére so me v- molitvi sopet smotile.

Tudi sa volo tlaŝhenja ludí niŝim mog-  
la mirno molíti.

*F.* Nedélo ŝi tam bila?

*K.* Ja; v- Soboto poŝi ŝmo to-  
tej priŝhli, ino oŝtali do ponedelika.

*F.* Saj ŝte pa vŝi per velikej me-  
ŝhi ino predigi bili?

*K.* To ja; al per velikej meŝhi  
me je prelépa muŝika ŝlo motila; per  
navadnim domazhim duhovnim petju  
ŝe obilnejŝhi moli. Tudi prediga je  
bila prav lépa; al v- mojej glavi  
niŝh niŝim mogla ohraniti; veliko niŝim  
mogla ŝaŝtopiti, kér prediŝnikoviga  
glafa ino govorjenja niŝim bila navaje-  
na; tudi je bila prediga viŝoko iŝ  
miŝhlena; ŝvunaj tega ŝe je ŝhe od  
ŝvetiga kraja predigalo, kar mí malo  
pomaga, kér tam ne prebivam. Ker-  
ŝhanŝkiga nauka tudi ni blo, ŝa to ŝim  
ŝopet k- dómu ŝhelovala.

*F.* Al ŝi per ŝpóvedi tudi bila,  
inó per obhailu?

*K.* Malo ŝe je vbraniło, de bi ne  
bila priŝhla, ne toliko ŝavolo moje bo-  
lehnosti, kakor le ŝavole ŝilniga tla-  
ŝhenja.

F. Oj! vbogi spovedniki, ino vsi, ki k-spovedi gredò! potívno je delo sa spovednike, ino tudi malo dozhakati pobólfhanja od tejsih, ki se spovédajo.

K. Tudi per boshjej misi je tako tlazhenje bilo, de je nepokoj ino krizh povstal. Le pomislite, le samo toti den je jih vezh, ko dva tavshent per boshjej misi bilo.

F. Slahti en velik ino vesel prasník sa angelze v-nebésih, al so se nashli med njemi taki, nad katérik sprebernenju so se mogli vezh, kakor na devet ino devet deset pravizhnimi veselíti.

K. Druge slahti nozhem soditi; imam sama dosti v-svojej hifhi pómétati. Al po tim vezhim ni veliko sadja perkasalo se. Sakaj po tabernah, ke so vse natlazhene bile, so se ludi sporno ino bresredno ponashali. Tu se je pijanzhovalo tako, de so se svezher zelo robili ino kervavo bíli. Sa to sim tudi po prilizhnim spomenila na tejsio pripovést, ka pravi:

*Kér Bóg lubi eno zérkov 'ma,  
Tam se tudi zhasť hudizhu da.*

F. Tako taj se móra povsod mesnoshelnosti strézhi! Svunaj tega se pa



vinder sa teiste, ki drugazhi mislijo, she priloshnost najde, dobroté deliti.

*K.* Ta je gotova resniza. Siromakov ino réveshov she nisim toliko vidila, kakor, ko smo svetinji se približovali. De bi le vsakimu kaj pode-lil, bi se shé potrebovala ena velika moshuja, ino de bi se s-tém vbogaime dajanjam eno dobro djanje doperneflo: al —

*F.* Al se je ti marej sdélo, de niso vsi vrédni vbogi bili?

*K.* Bóg dal, de bi to bilo! Toti berazhi so prav sporni ino fitni bili, vekshi dél je mladih, mozhnih, ino k-vsemu délu urnih fitnesshov po semishzhu postopalo; per vsej njih nezhednosti v-oblazhili se je vinder na vséh posnalo, de flabo ne shivijo. Tudi so me ludi sarefnizhili, de so oni dobri gostniki sa taberne, ino de bólshi jedô, ino pijejo, kakor tejsi, ki jim vbogaime dajajo.

*F.* Od nikotérih je more biti ta gola resniza — Al si tudi kak ofer v-svetinji vloshila?

*K.* Kar mi je mogozh bilo, po mojim samóshenju. De bi Bóg lubesnivi le na mojo dobro volo pogledal. Tudi fim ménila, de svetinja toliko ne potrebuje, kér je sama dofti bogata! Po všém svétu bi ne bila toliko srebra ino slata ilkala, kakor fim ga tam v sakladnej f-hrambi vidila. Joj! de bi she Ví to bogastvo bili vglédali!

*F.* Shé sapopadem; veliko fim takih sakladnih f-hramb shé vidil. Slednizh si ja she kaj sebo k-domu prinesla, ali?

*K.* Posnetike (pilde) roshenkranze, shegnane svézhe i. t. d. Otrozi ino domazhi so ja shé preshelno na nje zhakali. Obilno fim isdajala, ino vinder she ni dofti bilo, kar fim prinesla jim. Per podelenju totih malih podarkov fim she mersenje naredíla med njemi, kér je vsaki hotel narlépshi rézh iméti.

*F.* Ino kako se je pa, dokler si na potu bila, doma godílo?

*K.* Lubi moj Bóg! tako, kakor véste, de se godi, kadar je hifha bres gospodínje. Posli délajo, kar hozhejo. Moj mosh me je neprijasno sprijel; ino ako bi ne bila jas krotko ino

mirolubno sadershala se, bi jaderno s-pervo stopnjo v-hišho nepokoj se bil vnel.

F. Tako taj je tvoje popotovanje malo dobriga perkupilo ti. Doma bi bila mirnejši ino poboshnejši molila; od predige ino keršhankiga uka bi si sa téden ali zelo nedélo faj kake resnize bila perhranila; svéstejši ino bogulubnejši bi bila svete sakramente sprijela; denarje, ke si more biti na nikotére nevrédne ludi isdajala, bi bila v-domazhej fari enim v-resnizi vbogim s-pravo dobroto na pomózh príhla; tvoj tamofnjí ofer bi bil našim srotam bolj pomagliv bil; domazhija ino zélo pohíhtvo bi se bilo svésto oskerbélo; sdravje tvoje bi ne bilo terpélo ino hišni mír bi se bil obdershal.

K. She nékáj, lubi Gospód Fajmoshter! Kar bi Vam zélo v-misel ne príhlo, ino kar se fkoró ne vupam povédati —

F. Kaj pa takiga? Al si zhe she kako nesrezho terpéla? — ne framuj se, al she kaj vésh, ino povéj mi, de vém ti pomagati, doklér rad pomagujem, kér koli mi je mogozh.

*K.* Veliko s'he bom Vam persadé-  
la; moje serze Vam hozhem odkriti.  
Od téga, kar sim od svetinje nasaj  
prishla, vse moje misli ino shele le na  
tejsim svetim kraju visijo; vbraniti se  
ne morem shelje, de bi tako frezhna  
bila, tam shivéti ino vmréti.

*F.* Sa réš, to se mi nad tebo zhud-  
no sdí. Poglejva, al mi je mogozh,  
od tote bolesni te osdraviti.

*K.* Veliko dobróto bi mi fkasali:  
sakaj nobeniga veselja ne imam nad  
nérej rezhi, od te dobe, kar sim k-  
domu prishla.

*F.* Sakaj bi pa tako rada na tej-  
stim kraju shivéla ino vmerla?

*K.* De Vam povém; kér sim toli-  
ko oblubnih tabliz ino ofrov ogledova-  
la, ke se tam najdejo, mi je v-  
misel perletélo: Kako frezhni so ludi,  
ki tukej prebivajo! oni so tako bliso  
per tem kraju, kér Bóg obilno s-  
voje milosti islíva, ino podaruje;  
blagór njim! kér morejo vsakden  
v-svetinjo hodíti, ino tukej, kér  
Bóg profhnje ino molítve posebno  
po radovolnim prijéma, njemu s-  
voje poteshe ino nadloge roz-  
hno potoshiti.

*F.* Al v- resnizi mislišh, de se na tejštim kraju vérne molítve obilnejšhi, ino lesheji vlišhijo? De Bóg svoje milosti le tam rajšhi ino gostejšhi delí?

*K.* Zhé ravno bi ne verovala, kér se Bogu posebno posvezhen kraj imenuje, ino se vségakrajno ko tak poshtuje, bi mi vinder pogostne tablize ino ofri, kakor terdne prizhe vlišhanih molitv, ino prošanj sarešnizhenje dajali.

*F.* Najva, de tejšte tablize ino ofri sa eno nevtajivno ino polnomerno prizhovanje molitveniga vlišhanja velájo; al vinder pomíšli, je li zhuda, de tam, kér veliko vezh ludi moli ino profi, tudi vezh jih vlišhi se? Med tavshentami, ki tam molitvi ino poboshnosti stréshejo, ino od delezh pridejo, se ja tudi mnogi najdejo, kateri prav molijo: sakaj bi tedaj ne mogli vlišhaní býti, al je tako vlišhanje njih posvezhenju pomagljivo? Prošite, pravi nash isvelizhar, ino ví bote nashli, terkajte, ino se vam bode odperlo. Kér jih pa tam veliko je, ki profijo, tako je jih tudi veliko, ki dobivajo; ako mnogi izzhejo, ino mnogi

terkajo, zhudit se ní, de tudi mnogi najdejo, ino se mnogim odpré. Ako tedaj v-nafhej domazhej zérkvi tavshent profhnj vflifhi se, je to veliko vezh, kakor bi se tam dvajset ali trideset tavshent profhnikov vflifhalo. Al me sedaj saftopish?

*K.* Lubi moj Bóg! To je sedaj mojo pamet tako isjafnilo, de se zhudovan, de to sama odsebe nisim sposnala. Al — sanefite mi: v-sazhetku se je vinder moralo kaj pergoditi, de je tak kraj flovéti sazhínjal?

*F.* Ne tajím, de bi to ne velâlo. Eden al drugi vérník je v-enej posebnej potrebi na tém kraju ponishno ino savupljivo molil, ino je vflifhan bil; to je po tém s-sahvaleshnim veseljam tudi drugim ludém na snanje dal, ino je en ofer ali eno tablizo k-spominu milostivno vflifhane molítve na tém kraju postaviti dal; to je tedaj tudi per drugih savupanje obudilo ino oni so bili vflifhani; al — vinder nikar sa tega volo, kér so ravno na tejsim kraju, ino pred tejsito podóbo, ampak le sa volo tega, kér so ravno s-to véro, s-to ponishnostjo, s-tém savu-

panjam ino podvershenjam molli. Zhloveshka neumnost pa, ino nje filna shelja po zhudeshami je to kraju, podobni, ino zérkvi perfhéla, kar le dofhodilo je is tejshtiga savupanja, sa volo katériga se euej gori rezhi more: *Vsdigni se, ino perkuzni se v - mórje!* ino se móra tako sgoditi.

*K.* Tako taj ménite, zhé se v-domazhej fari ino zérkvi ravno s-to vérnostjo ino s-tém savupanjem moli, zhlovek tudi tako ino vresnízi more vflifhan biti, kakor v-svetinjah? ino zhé bi ravno toliko lidí s-podobnim savupanjem tukej molílo, bi jih tudi toliko, kakor tam, vflifhanih bilo.

*F.* De ti povém, na to tako terdo vérjem, kakor na S. Evangeli, katére me sarefnizhijo, de sedaj ni vezh tejsht zhas, ko so ljudi tako neumni bili, misliti, de bi gospodu nebés ino semle vgodnejshi ino lubshi bilo obmolenje v-Jerusalemu, kakor na gori Garizim, temozh, sedaj je tejsht zhas, ko pravi obmolivzi Boga v-duhu ino v-resnizi molijo.

*K.* Al vinder ogledva toliko ofranih tabliz vezh savupanja obudi; veli-

ko svéstejšhi se Bog moli ino zhafti, kadar se vidi s-lastnimi ozhmi, koliko ludém je tam pomagano bilo.

F. De bi naš famo ogledovanje vséh téh ofranih tabliz k-pravej, vérnej molitvi po uku Jesufovím sbujalo, ní lahko verjeti.

K. Kaj se Vam sdí, G. Fajmoshter? Al ní ravno tako, kakor bi se shivélo v-tejštih dnéh, ko je Bóg fkós sina svojga toliko zhudeshov opravlal. Tu se vidi, koliko flépih je videzh, bromovih hodezh, gluhih flifhajozh poštaló, koliko bolnih se osdravilo; vsi nevflifhani zhudeshi se tu kakor v-enej kopi pred ozhmi sbrani najdejo.

F. Ino vinder she veliko zhudeshov milosti boshje se ne najde med teistimi ofranimi tablizami.

K. Kakoshne zhudeshe ino milosti pa she poshelujete? Vam ja v-resnizi povém, de je komaj kaj ismifliti, kar bi se tam ne našlo.

F. Preluba shena! premnoge ino ravno narvekshe dobróte ne najdem. Vseoblast boshjih milost v-vlém pozhefhzhujem, v-teléfnih ino duhovnih



dobróta. Al — na takim škós milof-  
 fti boshje flovezhim kraju bi se sraven  
 pogostnih ino bresih tevilnih spomen-  
 kov prejetih posvétnih dobrót tudi mó-  
 ralo kaj najti, kar bi na prejete du-  
 hovne milofsti spomenilo. Sraven tabliz,  
 na katérik se sazelené poshkodovane  
 noge, roke, ozhi i. t. d. posnete (mala-  
 ne) vglédajo, bi ja spodobile se štati  
 fhe druge tablize, na katérik bi se bra-  
 lo: Tu je milofst V fegamogozhniga eno  
 fovrashno, nevkrotlivo ferze h-krotkó-  
 fti ino k-sanafhanju omeshzhila; —  
 tukej je Bog enimu od lubesni k-po-  
 svétnimu veselovanju preofléplenimu  
 zhlovéku ozhi odperl, de je od tejshe  
 dobe (od tejshega vremena) rajshi de-  
 líl, ino volnejshi v-podarovanju se  
 fkasal; — túle fo shaloftni starejshi sa  
 svojga sanikarniga lína, ali sa svojo  
 neporedno hzher saoblubili se, ino  
 Bóg je njih gorezhe profhnje vflifhal,  
 de fta se oba otroka k-Bogu fopet  
 obernila, ino pravo pokóro doperna-  
 fhala; tukej fta dva shé škós dolgelé-  
 ta (e) v-nemíru ino nepokoju shive-  
 zha sakonfka od Boga milofstiviga posre-  
 zhovavno edinofst fprofíla; — tu je

Bóg eniga fkos léta ino leta v-pregré-  
 fhnej navadi shivezhiga zhlovéka milo-  
 stivno rasvétíl, ino v-dobrim poter-  
 dil, de je nizhémaro shivlenje sapu-  
 stíl; — tukej je vlesamogtíva milost  
 boshja, nesvéste, kradlíve roke v-sve-  
 ste, ino delavne spreberníla, de samo-  
 rejo tudi vbogim ino fírotam delíti,  
 i. t. d. Povéj mi, al si tudi take ta-  
 blize vidíla?

*K.* Ja lubi ozhe nebéshki! kej se  
 bojo náshle take tablize? Ménim, zhé  
 bi vse svetínje zelíga sveta obhodíla,  
 bi ne náshla obene.

*F.* Dosti shalostno, moj lubi otrok!  
 Od zhegâ pride to? Al níshzir ne  
 prósi sa take potrebe? ino al sa tote  
 v-refnizi ísvelízhánke darove k-bo-  
 gulobnosti, ino právednosti poklízani  
 zhlovek saštojn prósi? al pa se dobíva-  
 jo, ino se dobróta boshja ino mílosti-  
 vost sa podarovanje ne pozhefhzhuje,  
 slásti tako sahvaleshno ne, kakor te-  
 daj, kadar nam posvétne dobróte fka-  
 shuje? Jesúfove Evángeli pravíjo:  
 Ísderi si oko, katéro ti pohujshlivo je,  
 al pa odsékaj si nogo, al te ravno po-  
 hujshova; ino ludi pa vándér veliko-

krat profijo, de bi jim ozhi ino noge, ke nat pohujšhovajo, obdershal! Al je to prav?

*K.* Na to Vam beséde ne vémodgovoríti; vse je gotova rešniza, kar mi tu pravlate.

*F.* Al so tedaj nikotéri kraji, prave svetinje in al hozhete jih sa prave svetinje iméti, sakaj jih pa ne deršhite sa prave svetinje, kér bi se mogli posvezhovati? Ampak posvétno ino mešno mislijozhi zhlovéki le famo shivotne dobróte ífzhejo ino lubijo; vbóga dušha jih pa malo škerbí. Prava svetinja, moja luba shena! je vsakimu zhlovéku le svoja domazha farmanška zérkov; tu mórate milosti ífkati, tu terkati ino profíti. Tukej, kér ste íkós sveti kerst v drushino pravovérnih bili sprimljeni ali gorvseti, kér se vam vsako nedélo ino sapovédan prasnik beséda boshja osnanuje; kér se vsakden sa shíve ino mertve v imeni zéle farmanške drushine (gmajne), v katérej shívite, Bogu ofer naršvetejšhi opravla; kér tolikokrat odpušhzanje svojih gréhov perdobivate; kér se gostokrat k boshjej misi íhajate; od

koder se vam v - bolésnih S. sakramen-  
ti k - vašimu odshalenju pernašhajo :  
tukej, moja luba shena! tukej je vŕéh  
farmanov prava ſvetinja, Tu ſo nar-  
bóŕŕhi miloſti, ke vam je Bóg ſkaſati  
more, te ſamorete tukej tako lahko,  
kakor v - vſakej ſvetinji zeliga ſvéta ſa-  
dobiti. Le izzhite ino bote naſhli.

*K.* Sedaj moje ſerze prav lahko  
ſe odihova; ſedaj bodem ſopet tako  
rada ino veſéla, ja: ſhe veſéleſſhi, ka-  
kor prej v - naſho domazho zérkov ho-  
dila. Reſniza je; dobro ino bogulub-  
no ſhivéti ja na vſakim kraju zeliga  
ſvéta ſamorem, zhé le pravo volo  
inam ino Boga ſa pomózh proſim: tu-  
kej tako dobro ino lahko, kakor bliſo  
vſake ſvetinje, kér ſim ſlaſti muogere-  
zhi vidila ino ſliſhala, kar ſe mî dobro  
ino hvale vrédno ni sdélo. Stokratna  
ſahvala Vam bodi, lubi G. Fajmoſh-  
ter! ſa take lépe nauke, ki ſo mojo pa-  
mét raſſvétili, ino moje ſerze ogréli.

*F.* Tudi ja ſe veſelujem, de je  
hvaſeſhno ſavupanje do mene pervodi-  
lo te. Naſleduj moj ſ - vét (rat). Ni-  
koli te ne bode grévalo. Sdrava oſtani!

S v é s d j e.

**T**ukej gori se nesnani  
 Velki svéti suzhejo,  
 S' luzhjo sonza so obdani,  
 Krògle pòte tékajo;  
 Svèsda svèdri je sofèda,  
 Njih sa naš shtevila ni,  
 Ena v-drugo svétlo gleda,  
 Vfaka Boshjo zhašt gori.

\* \* \*

Svétla zèšta je raspeta  
 Zhés breskonzhni néba sid,  
 Tam se vosi zhašt ozheta,  
 Visha pòte svédnih rid:  
 Vse je kroglo, vse se miga,  
 Vse od ognja svéti se,  
 Vse osnani, de velika  
 Roka svét stvarila je.

\* \* \*

Tvoje velizhastvo, Vezhni!  
 Trume svésd nam pravijo,  
 Kako bomo she le frezhni,  
 Zhé mi k-tebi pridemo;  
 Skós' téh svétov svét bo péla  
 Nafha dúsha slyarniko,  
 Sverha svétov bo sedéla,  
 Pila petje Angelsko.

---

## B a f e n.

---

**E**n star ozha v-drushtvi svojga she mladiga fina shene ofla na prodaj, v-misli, ga prodati, zhe bi mogozhe bilo. Kupzi is polja pa nju sagledajo, ino pravijo: Oj, neumna zhlovéka, ka rajshi prasniga ofla pred sebo sheneta, kakor de bi eden med njima ofla jesdaril, kér je eden prestar, drugi pa she zela mladina. Stari, ki je sli-

fhal jih, to govoriti, posadí svojga  
 fina na ofla; ino fhe nísta delezh na-  
 prej prifhla, ju gredê lopet drugi  
 snanzi frezhajo, katéri so, kakor se je  
 sdélo, s- starim vsmilenje iméli, ino  
 fo krevali stariga mosha rekozh: po-  
 glejte neumniga moshaka, ki svojga  
 mladiga bersniga fina na ofla posája,  
 sam pa od starosti oflablen, ki bi jésde  
 bolj potreboval, pefhzhhe (k- nogam)  
 hodi. Na to opomeno se stari posadí  
 na ofla ino rezhe mladenzhiku, de bi  
 sraven njega hodil. Nísta delezh pri-  
 fhla po potu, flifhi ozha fhe zhrés to  
 godernjati ludí, de on drobne finzhiko-  
 ve nogize k- hoji permóra, sam pa  
 jésdi, ki bi lesheji mogel pefhzhê ali  
 k- nogam hoditi. Na to vkashe finu,  
 de bi sadja sraven njega na ofla se-  
 del. Sgodíse pa, de nju jesdê lopet  
 drugi frezhajo, ju posdravijo, ino po  
 nékakih pogovorih stariga vprashajo,  
 al bi ofel njegov lasten, al pa le sa jé-  
 sdo najet bil. Stari odgovorí, de je  
 njegov lasten, ino de ga na pródaj pé-  
 la. Drago ga bosh mógel prodati,  
 pravijo mu popotniki, zhé ga s- ta-  
 kim tovoram poteshaniga pol shiviga

na terg perpélašh. Kér je štari to sa-  
flifhal, si je prédvsel, oflu noge sve-  
sati, ino ga s-pomozhjo lvoijga fina  
do terga na herbtu nešti. Oba nefeta  
ofla na herbtu, zéla truma ludí se sbé-  
ra, se njima polmehuje, ju samezhuje  
rekozh: Poglejte dva hudumnika, gla-  
va se je njima smeshala; dva ofla eni-  
ga ofla nefeta. V-štarimu na to vi-  
sho saframovanimu moshu se nevola  
ino jesa vneme, ino kér bliso ene vo-  
do pride, potifne ofla s-vfo mozhjo  
v-vodo. Is téga je postala pripovést:  
Sirotej je ofla sgubil.

Ta balen nai vuzhi, *de ni mogo-  
zhe vsém vstrézhí; stori, kar te mo-  
drost vuzhi.*



## P r i p o v é s t :

Rdör komu jamo kople, sam v-njo pade.

Tota pripovést se pokashe v-enej pé-  
fmi is Némkiga prestavlene ino  
imenovane:

*Fridolin, ali hod k-fushni.*

Je bil en hlapez Fridolin

Vif poln poboshnosti,

Pokoren bil je kakor sin

Saverškej grafinji:

Preshlahtna ta gospá je bla

Ko golobiza brumna vfa:

Al tud', zhé bla bi vole hude,

Bi bil ji šrégel bres samude.

\* \* \*

Od jutroviga svitanja

Do mraka ni pozhil,

Sa grafinjo se dobriga  
 S - veseljam rad potil.

In al je rekla: dosti je,  
 Je pridni skoro vstrašhil se,  
 In ménil, de b' se sne premalo  
 Sa shlahtno bilo truda dalo.

\* \* \*

Sa to pred všemi hlapzami  
 Ga je povihhala,  
 In 's lepih ust po vrédnosti  
 Vif zhaf ga hvalila.

Ko hlapza ga ni dershala,  
 Temózh le kakor sinzhika;  
 Je rada ga ogledovála,  
 Ker je pred njim poshtena stala.

\* \* \*

Zhrés to serd lovza Roberta  
 Premozhno sagori,  
 Napravil shkodo dufha nja  
 Shé léto vse sheli,

In sdaj hudobni h - knesu gre,  
 In njemu dufhni mir podré,  
 K' se drushtva lovzov k - domu f - haja,  
 Mu hude misli noter daja.

»Kak frezhni ste moj shlahtni knes»

Robert sagovori,

»Vas obdolshivna misel ref

Is spanja ne sbudi.

Preshlahtno sheno 'mate vi,

K' je polna framoshlivoſti,

Vam svetlo shenko sapelati

Ne more tat vezh skufhovati.»

Rasjesan knes v - nja sareshi:

»Ti! — kaj govorish?

Svestoba shen se premeni

Ko veter ino pish.

Perlisovavnost pela je

Pervesane v - nefrezhe vse,

Pa takofhna ni moja shena,

Enake njej ni del'zh obena.»

»Vi 'mate prav,» je Robert djal,

»Al vinder grosno je

En hlapez Vaf saframoval,

Vaf shalit' svupal se:

Ktér' je le v-prahu rojen bil,

Gospò je vafho poshelil;

»Kaj?» pravi knes mu, kèr trepezhe,

»Shivi li toti sin nefrezhe?»

\* \* \*

Kaj? Vam bi to nesnano blo

Kar snano je shé vřim,

Kèr hozh'te skrit' to pred' meno

Pa tudi jas molzhim.

Sanikarnik! jas te vmorim

Ja tak' refnizhno, ko shivim;

Povej! kdò dela mi gnusobo,

Kdò rani sakonfko svèstobo?

\* \* \*

Mladenzh je bélkolafasti

In lép; faj snan je Vam.

Sdaj knesa pristrah preleti,

Ne vé kej, kaj al kam.

Gospòd! al niste vidili

Le v-njo ga viř zhař gledati,

Kam serze ga per štrèshbi vodi,

K' je knesinja mu sama godi,

Poglejte pismo, v-kérim vrozh

De lubi jo, sposna,

In prosi, se perklanjajozh

De b' tud' ga lubila :

Krotkósti polna knesinja :

To skrila je vam vsmilena.

Neumna glava, kaj sim stóril,

De to pred Vami sim govóril.

Sedaj gospód rasjesan v-dir

Sleti do dobrave,

K-plamnenej rudnej pezhi, kir

Shelése spufhza se;

Tu zherni hlapzi s-pridnostjo

Prestrafhne plamene redó,

Tu méhi, ifkre pihajozhi

Mnoshijo rast ognjene mozhi.

Ognjena in vodena mózh

Se tukej drúshita,

Od vrede kolo sukajozh

Se v-ték obrazhová:

Všo nozh in den klep ropotá,

In kladvo vdarja redoma,

Shelëso škôs kovanje mehko

Dobi podobo vřako lehko.

\* \* \*

Hnes migne dvema hlapzama,

Obema porozhi:

Katër'ga pohlem perviga,

De tako govori:

Al vřaso va Gospodovo

Sta svësto shë spolnila jo

Tak tëga v-tejřlo pëzh vteknita,

In hitro v-pëpel ga sashgita.

\* \* \*

Nad tëm pa nezhlovëřhka dva

Sta veselila se,

Posnalo kër ni vřmilenja

Shelëсно nju řerze.

In hitrejšhi raskurita

S-pihavnikam to pëzh obà,

In shë shelita ga popařti,

In 'mëti dolřhniga v-oblařti.

Sdaj Robert k-Fridolinu gre,

In golufivno mu  
 Pové: moj drug! ne mudi se

In idi k-shlahtniku,  
 Gospod tvoj hitro vkaše ti  
 K-fushini totej hititi,  
 In prafhat hlapze, al ftorilo  
 ,Se je, kar vkasano je bilo.

\* \* \*

In Fridolin odgovori

,Saj sim perpravlen shé,  
 Pa mislijozh se vftanovi;  
 »Gospá al sapové  
 ,She kaj, pa totej se podám  
 De vkasó njej na snanje dam  
 Rekozh: »mash kaj she sapovédat,  
 Daj hlapzu svéstimu le védat»

\* \* \*

Na to Saverfka mu gospá

Prijasno porozhi:

(3)

Per mesli bi jas rada bla ,

Al-sin moj boln leshi :

Tak idi ti, in moli le

S - poboshnostjo saj she sa-me,

In izhefh milost sadobiti,

Pa snash jo tud' sa me sprofiti!

\* \* \*

Bogabojezhi vif vesel

Do zerkvize sleti,

In komaj v - naglim kakor strél

Dofeshe kraj vesi,

Ko ravno k - mesli posvoni,

De delezh koli se glasi,

In grešnim grehe odpušiti

Prijasno vabi vkupej priti.

\* \* \*

«Ne vbeshi Bogu lubimu

Al tebe bliso je ;»

On srezhe to na britofu

Kér v - tiho zerkov gre.

V - tém zhasu je li shetva bla ,

Vrozlina je pershágala ,

Noben ni tukej k - mesli strézhi ,

In rozhno meshnika oblézhi.



In hitro k - temu sdersne se  
 Sa zérkovnika bit',  
 Rekozh : kar nébo nam odpré  
 Nikol' ni samudit'  
 S - obléko mešhno mešhnika  
 Oblézhe , ino mu podá  
 Pofođe k - ofru pošvezhêne  
 Is rude shlahtnejšhe storjene.

In kër vse svêsto naredi,  
 Tak' mešhniku gre štrézh,  
 Kër it k - oltarju s - mešhnimi  
 Bukvami je mu vsezh:  
 Na lévo , in na desno stran  
 Pokleka slushni sakristan,  
 In kër duhovnik *sanktus* rezhe  
 S' svonzhizham trikrat pošvonkezhe,

Globoko vidi mešhnika  
 Sđaj perkloniti se,

Viſoko Boga ſhiviga

Povsdigne on ſtoje;

In miniſtrant oſnani to

S' svonzhizham zinglajozh glaſnô,

Inô klezhè ſe vſe pokrisha,

Na perſi terka in ponisha.

\* \* \*

\*

In tak' dopolni ſveſto vſe,

Kër vſe povanzhová,

Kar v-zèrkvi ſveta ſhega je,

On vſe navade sna.

Do konza je on v-ſirèshbi ſvéſt,

Doklér ni *ite miſſa eſt*,

In meſhnik ſe k-ludém oberne,

Poshegna jih in ſad ſe verne.

\* \* \*

\*

Po tem poſtávi vſako rézh

Prav zhedno na ſvoj kraj,

In po pogafhuvanju ſvézh

K-srozhili gre naſaj.

Nedolshni zhíſto véſt ima,

K-faſhini hitro ſe podá,

Ino med potjam, kër gre doli

She dyanajſt ozhenafhov móli.

\* \* \*

On vgléda pézh kaditi se,  
 In stat' flushebna dva,  
 Na to savpije: al se je  
 Shé vkasa knesova

Dopolnila? in s-reshanjam  
 Pokasheta mu: »Glej ga tam

Oskerblen je v-plamnenej pézhi,  
 Ma snava knesu dobro strézhi»

\* \* \*

Gospodu toti odgovor

Pernefe s-nagloštjo,  
 Knes vidi priti ga na dvór,

Savseme se zhrés to:  
 Povej, nefrezhni! kej si bil?

»V-fushini:» — kak si ti laskniv

Tak tvoja to dolshi samuda?

»Gospod! kér molil sim, ni zhuda.»

\* \* \*

Kér dnef podal sim, se od Vaf,

Le sanesite mi!

Poprej h-gospé sim vsel si zhaf

Poprašhat jo iti,

Je k-meshi it mi vkasala,

V-tém našhla me je radiga,

Sim roshenkranze molil shtiri,

Vse vama k-frezhi ino miri.

\* \* \*

Premozhno se je Knes savsel,

In vprašhal hlapza: Al

Si kakšhin odgovor prijel,

K'fi per fushini štal?

Ne vem, knes! kaj šta ménila,

Kér šta smejozh v-pézh kasala

Rekozh: »On je ofkerblen v-pézhi

Ma snaya knesu dobro štrézhí,»

\* \* \*

»In Robert?» knes odgovori

Rudezh sdaj, sdaj pa bléd,

»Povej mi, al te frezhal ni,

Saj šhel je na tvoj šléd?»

Gospód! jas nisim vidil ga,

Ne shiviga, ne mertviga:

Ko v-sémlo vřajen knes savpije:

»Sdaj vidim, kak' Bóg gréřhne bije!

Premilo knes flushabnika

Sa roke prime sdaj,

Solsen ga svojeji sheni da,

In ta ne vé, sakaj:

Ko angel zhist je Fridolin,

On bodi préd in préd vash sin,

Nad njem sim strashno se pregréshil,

Sam Bog ga je od smerti réshil.

## Nauki v-podóbah.

**K**akor je starim trésnost, ino poshteniga shivljenja popolnost potrebna, ravnomérno se tudi na mladenzhu pokorshzhina, ponishnost ino pohlevnost hvali. *S. Ciprian.*

Kakor sadja ne perkashe se na drevéfu, katéro zvetélo ní, ravno tudi v starosti pristojno poshtenje sadobíti ne more, katéri se v-svojej mladósti dobrih dél ni trudil ino svéstil. *Cipr.*

Bogaštvo starih ljudi niso fivi vlaš, ampak posvéhzhenje, ino trudenje v- njih mladosti. *Casiodor.*

Zhaft mladanzhov je: Boga se bati, starejšim pokorshzhino skasati, stare ljudi poshtováti, zhiftošt obdershati, svetovolnost ino poshtenost lubiti, kátére so osnage mladóštnih lét. *S. Ambros.*

Kakor se oginj od selenih derv pogafí, tako tudi modróšt v- mladosti skós skushnjave ino shelnósti sadershana, ne more svojo svetlobo rasdevati, svunaj de se tejshte sadershnje skós posvéhzhenje ino delavnost preshenejo. *S. Hieronim k- Nepozianu.*

V- mladenzhu ne more býti modrósti, kér ona skushve potrebuje, ino le zhafama pride. *Arist.*

Sramoshlivošt v- obdufhji, ino ruzhiza v- oblizhji sta narshlahtnejsha ino nardragejsha kamena v- mladosti. *Cent.*

Kakor njiva, ka se ne oborje ino ne obdeluje, shíta ne pernafha, roda ino slednizh ogojsdena perhaja; ravno tako mladenzhova pamet, al se v- poshtenih ino dobrih naukih ne vádi,

se vdivjí, ino od dobriga na hudobi-  
jo obražha.

Sramoshlivoſt je oſnaga Goſpod-  
fkih, povíſhovanje niſkih, ſhlahtnoſt  
neſhlahtnih, lepota vboshnih, odſhala  
ſhalovajozhkih, omnoſhenje vſe lepote,  
krona vértva, pomanjſhanje pregréh,  
povekſhanje ſaſluſhb, prijatelza Bo-  
ga vſamogozhniga. *Cipr.*

---

## Drugi nauki v - podobah.

Is Rajzhoviga Zvet nika, ki je v Staro-  
Slavenſkim jeſiku piſan, poſneti, in na  
ſedajno Slovenſhzhino preravnáni.

---

*Lev, zhlovek in medvédiza.*

Elían povéda eno ſpomnitja vrédno  
ſgódbo, ktéra pergodíla ſe je na gori  
Pardi v Trazii od eniga leva in levi-  
ze. Ko ſta oba na lov odſhla, je

medvédiza v - njujui berlog prifhla, in ju mlade podávila. Ko sta obá domu prifhla in nashla sadavlene mladizhe, sta se bersno medvédizi v - fléd podala; ona pa je v - priftrahu svojim pobégnila, in na drévo slésla. Leviza ofta ne per drevéfu, pogleduje gor s - nepremeknjnimi ozhmí, in smérja medvédizi: pa lev sdihuje in rjovija poléfu, dotle do najde dervosekázha ishevfhiga derva sékat. In kér je dervazh slo vstrafhil se, tako de mu je sekíra is rok padla, je lev, ki je to zhutil, fekíro vsdignil, in se krotek in v - dobrim vidju pred njega postavil, in s - jesikam líze njega oblisal, de bi se zhlovek njega ne bal. Lev objemle ga s - repam svojim, in pela ga, hozhe pa tudi, de bi fekíro, ka je mu ispadla, lesháti ne pustil. Levjo misel in volo zhlovek ní saftopil, sa to je lev fekíro v - vufta vsel, in zhlovéku jo podál, in tako je vodil jega k berlogu fzojemu, kér so levizhi mertvi lesháli. Leviza to sagledavfhi pertezhe v - naglofti, in pokashe objokovavno nefrezho, in medvedizo na drevéfu, is zhega zhlovek spríjel in safto-



pil je, kar se tam zgodilo je. In sa to gre na drévo, in s-mozhjo pošéka jo, tako de je medvediza is drevéfa na semlo padla, in od leva in levize rasftergana bila. Lev pa odpela zhlovéka na mésto svoje in ga po tém sa hvaleshno sapuští.

*Sonze, véter in popotnik.*

Nekda sta véter in sonze skufhovála se, kdó bi med njema krepzhejshí ali mozhnejshí bil. Kaj stavíh! je véter sonzu djál, de sim ti kóf (kuef). Tudi sonze je vétru to djálo. Slédnizh sta se v-tem sastopila, ali v-míflí s-edinila, de ima tísti is med nju sa krepzhejshíga sposnan bíti, ktéri popotniga zhloveka perfíli, de mora plashzh (plash) od sebe djáti. Na to je pervizh sazhel véter s-vsemi sílami píhati, in vsó svojo mózh napénjati; pa bolj ko píshe, bolj ovija se popotnik v-svoj plashzh, de mu ga véter ne vnesé.

Ko je véter vtíhnil, je sonze sluzhmí svojmi shgati s-zhelo, in kér je dolgo in slo pershagalo, je vtru-

dil se popotnik, in v-obnemagu svojim izzhe in najde pod drévam gostofénzhinim pokoj, vershe plashzh od sebe, in spozhit se leshe dol. In tako je véter permoran bil sposnati, in de mu je sonze kóf.

### *Sfinks in vganka.*

V-Grezii per gradu Tivah nashla se je svér nekaka zhudna, posebna in prevelika, imenovana Sfinks; ta je v-tém mimohodijozhim totole vganko réfhit dajala: »*Sjutra je shtirinogato, o poldne dvénogato, svézher trinogato*«. Ktirkol ni snal na vganko to odgovoríti, je od Sfinksa bil rasstergan in snéden. Na konez en slo rasumen in mòder mòsh najde vganke te skrivnóft, in rasréfhi kraj, perstopi k Sfinksu in tako rasréfhi jo. »*Jutro je détetfko létje, v-tém lasi déte na rokah in nogah, in po temu je shtirinogato. Poldne je frédno létje zhlovéfhko, v-njém pa zhlovek na dvéh nogah hodi, kakor se spodcbi. Vezher pa je globoka staróft, v-ktérej navadno je spalizo hodíti, in tako tri noge iméti.*

## Sodba boshja pravízhna je.

Peter Rajnald povéda eno sгодbo. Popotovala sta se, rezhe, enkrat dva brata vkupej, eden is med nju je bil rasumen, pameten, drugi pa top in neumen. Ko sta v svojim popotovanju príhla na eno mésto, kér je raspotje bilo, je prepír med njima postal, po ktérim potu bi fhla. Neumni, ki je vidil en selenijozh pòt ino fhrok, rezhe bratu svojemu, pojdiva po tém vesélim potu: pametni pa rezhe: nkar tako, brat, naj greva po unim neravnim potu: sakaj toti selenijozhi in veséli pot ne pela v dobro prebivalíshzhe, temózh on gre, kér prebivajo rasbojniki, in oba prideva v nevarnost naju shivlenja. Pa neumnimu ni bilo nizh dopovédati, on je obstal v tém, de bi njegov brat s njém po tístim potu fhel, in brat je poslušhal njega in bogal, de sta obá po tem po-

tu shla, ktériga si sbral je neumni. Gredê pa prideta na mésto, kër so shivéli rasbojniki. Obá sta bila povjeta in bésta iméla vmreti. Pametni rezhe, de bi mu shivljenje darovali, kër je tòp in neumen brat jega sapelal in ogalfal. Odgovorí tòpi, jas sim nedolshen, pa sakaj je brat moj, ktéri je pameten, dal se ogalfati od mene. Ako bé on po unim pòtu shel, bi jas dolshen bil posledovati ga. Poslušhal je sodnik nju prepiranje, in jema na snanje dal isrezhenje totole: Tí topi, in neumni nísi hotel poslušhati svojga pametniga brata, pa tí pametni si poslušhal f-véta (rata) brata svojga neumniga, in sa to je prav, de oba vmresta.

*Uk. Umni brat je naša duša, neumni pa télo naše, in hudobno poshelenje. Ako duša ukloniva se v-hotenje telesno, tako obá v-pogubo prideta.*

## Modróft réfhi od smerti.

Dionís Tirán isfhev na terg, prehodil je vse kùpzov prodajavno blago pregledat. Med drugimi vglèda tudi eniga filòsofa ali Modriana per kupzih fedezhiga, in vprašha ga: Kaj pa tí prodajalš? Odgovori Modrian: Jas prodajam premodróft: Dionís vprašha: po zhém? Odgovori Modrian: Sa fhéft stó goldinarjov; in jaderno isplažha mu jih Tiran, in shelí, de bi mu podal kupleno premodróft. Na to mu odgovorí Modrian: *Quidquid agis, prudenter agas, et respice finem*; to je: kar kol' délašh, détaj rasumno, in glej na konez. Dionís je po tém navadil se, toto isrezhenje Modrianovo víf zhaš v- vustéh iméti, kér ga je tako drago kupil. Sgodi se pa, de niktéri savolo jega nesmileshstva ali tiranstva šo saperšegli se suprot njega, de bi ga vbíli, in na to šo svolili si nikakiga

brivza, ktéri bi jemu, kadar mu bra-  
do brije, gortanez prerésal. Prifhel  
je brivez po svojej navadi Dionifiu bra-  
do brit, in kér mífli djanje napravle-  
no ispolniti, sгоди se, de Dionif po  
svojej navádi gori v- spomin danore-  
zhenje Modrianovo lopet isrékel je.  
Temu se brivez tako vstrafhi, de od  
trepetanja she bitvo vdershati ne smo-  
re, in spútlí jo is rok; kér je namrezh  
míflil, de Dionif besédo to narozhno  
v- odgovor jemu isrezhe, in kakor de  
bi védel storjeni punt in isdaj. Sa to-  
rej k- nogam Dionifievim pade, ga sa  
odpuščhanje profi, in rasodéva mu vse.  
Na to je sposnal Dionif, de drago ni  
kupil premodrost, kér mu je shivljenje  
perhranila.

---

## Ojstroumje.

---

Povéda *Plutarh* sgodbepšez, kako je  
nekda *Ksenofon* mlad she otrok v- vo-

fkej ulizi frezhal uzheniga mosha *Sokrata*. Kadar vгляda *Sokrat* otroka tega, sposnal je v njem ojštroumje, tudi bersno misel in rasum, predstavi mu poprek palizo svojo, tako de ne more otrok mimo iti, ampak vsilen je ostanoviti se. Sprashoval je ga v mnogih rezhéh, kako to in une na povfedenje potrebe trebno déla se, na ktérim mestu, per ktérim kupzu prebiva, i. t. d. Ker mu *Ksenofon* na vse bersno odgovori, vprasha ga *Sokrat* dalje, al je zhlovéku mogozhe, dobre in poshtene déla dopernashati; odgovori, de bi to ne védel. *Sokrat* mu na to pravi: Posleduj me, de se tudi tega navuzhish, in od te dobe je *Ksenofon*, *Sokratov* fhólar bil.

---

## Zesarjov in kralov frezha je nevarna.

Imenitni latinški besednik *Zizeron* povéda sledijozho spomnitja vrdno

sgodbo: V- Sirakusi je bil nesmileh ali Tiran s- imenam *Dionis*, kτέραiga dvornik je bil *Damoklej* imenovan, to ti je Dionisovo frezho v- ludi rasna- fhal. Enkrat vprašha Dionis Damokle- ja: hotel bi li iskusiti malo dobe to frezho, kτέρα on tak visoko hvaluje; Damoklej odgovori: de bi dotega ho- tenje imel. Na to vkashe Dionis Da- mokleja posaditi na svoj kralov sedesh, in postaviti pred njim miso s' slatam in frebram, in s- narisbranejšhimi jed- mi, postavi pa per tém tudi veliko lé- pih mladenzhov, kteri so strégli mu. Med tém pa vkashe nad Damoklejovo glavo nag mezh na kojnskej shimi vi- sezh obélti. Kadar vgleđa to Damó- klej slo vstrašhi se, in prosi Dionisija, de bi perpuštil mu odjiti od tod, kér on ne shelúje vezh tak frezhen biti. S- tém je Dionis hotel pokasati, kako krali v- frédi frezhe velikim nevarno- stim podversheni so.

*Uk.* Ne misli; de bi le Zesarji, krali, in veliki gospódi frezhni bili, vezhkrat je kmet per svojim zhernim kruhu frezhnejshi, kakor vsi smoshni gospodovavsi tega svéta; sakaj on v- miru déla in je, in bres straha



k - pokoju se podá, de sladko in dobro spi, kër se mu bati ni takih nevarnost, kakor tñnih se v - resnizi bojò oblastniki pre-  
 vishni.

---

## Trudolubje.

Furej Kresin s - orodjam svojim.

---

Imenitni pevez *Virgil* premodro skasal je rekozh: *Labor improbus omnia vincit*, to je: *Vseskòsni trud vse premaga*. Sa rëf nizh ni tako teshko in potivno, kar bi s - velikim trudan in persadevanjam ne moglo se dokonzhati. To moremo is sledijozhe sgodbe viditi, ktéro povéda *Plinej*. Ne dalezh od Rima v - enej veši je shivel en kmet s - imenam *Furej Kresin*. Imél je edíno malo njivizo, s - ktéro je vezh sadja in shita perdobil, kakor nje-

gov sošed s-velikim svojim poljam. In torej je od sošéda svojega pred Rimskimi sodniki obdolšen bil, akor bi on s-tatijo svojo in s-krivízhnimi írediki (mitelnami) drugih ludí sadja se pooblastil. Obdolšeni ni vstrahnil se štati pred sodniki, pride totej, perpela s' sebo hzher svojo možno in pridno, ravno tudi vse svoje orodje, velike in teshke orala, ali pluge, lopate, motike, mlatle, možne vole i. t. d. in per tem rezhe sodnikom: O sodniki! obdolšen sim, kakor tat: poglejte, zhé so te tatije orodja (pokašuje svoje orodja), in ako bi jas vam pred ozhi postaviti mogel moje potivno persadevanje, moje frage, mojo budnost in skerblívošt, bi s'he vezh viditi mogli. In tako je sošet spušzen bil.

Délo, trud, posvéšzhenje, potivnost nam perdobijo obilnost posvetniga blaga, samo

*Leniga zhaka*

*Stergan rokál,*

*Palza berašhka*

*Prasen bokál.*

*V.*

## Délanje s' svojmi rokámi.

### Sheve.

Stari Latinski pevez *Ennej* pravla to-  
tole basen: Sheva jemizkina ptizhiza,  
ka v-shitah gnésdi in shiví. Kad je  
shito persrévalo, in stara Sheva isleté-  
ti hotéla, de bi mladim jéd pernefla,  
je jih skerbno opomínala, de bi one  
(shevize) budne in pasne bile, kar se  
bode ta zhas sklenílo ali govorílo.  
Sdaj pride Gospod tote njíve, s' finam  
svojim govori: Vídish li, kako shíto  
to shé sosrélo je; idi k-nashim sosé-  
dam, in prosi jih, de bi pomagali po-  
sheti shito nafhe, in s-tém je odshe-  
k-domu svojemu. Malo po tém pa  
pride mati Shev k-svojim mladim, in  
one povédajo jej s-trepetanjam, ka-  
ko gospód misli ravnati in délati. Ma-  
ti pa odgovori jim, de bi one v-mí-  
ru prebivale, in ne nespokojile se. Sa-

kaj, rezhe ona, ako je on shetvo svojo na soféda odloshil, tak jutré shito ne poshenje se. Drugi den sjutra odleti Sheva sopedet, sapovedivshi jim, budne in pasne biti, kar govorilo se bode. Pride pa sopedet Gospod do njive in s' finam svojim govori rekozh: Sofédi nashí naju niso bógali, poklizhiva sa to naju shlahto, de pridejo jutré, in pomagajo nama poshèti. Ko je pa stara Sheva sopedet na gnésdo svoje prishla in svédila od trepezhih in fkerbezhih svojih sheviz, kar se je fklenilo, je ona sopedet potashila svoje mlade, de bi se ne bale, kér ni eden is shlahte tako voln in gotov ali perpravlan, de bi proshnika jaderno vlishhal. Tretje jutro pa sopedet odleti Mati Sheviz. Rojaki ali ludi od shlahte se snebijo shetve in ne pridejo. Takrat rezhe Gospod njive sínu svojemu: pusti soféde in rojake, jutré sгода vsemiva vsak svoj serp, de poshenjeva naju shito sama. Ko je stara Sheva od svojih mladih to saflishala, de si je Gospod predysel tako storiti, je rekla: Sedaj je zhas pobégniti, kér se Gospodár sam svojga déla lóti, Sa to pré-

ménimo prebivalifhze nafhe, in drugo gnésdo poifzhimo. In tako odletí s- fhevizami svojmi od tód, in Gofpód na drugi den shetvo svojo dokonzha.

*Uk.* Kadar ti sam kaj dobriga in perdobivniga sdélati morefh, ne nakladaj na drugiga, in ne izzhi pomózhi od tovarfhov: sakaj nesvéfta je taka pomózha.

## B a s n i,

ktére se Esopu perpifhejo.

(Is Latinškiga prestavlene.)

### *Sovrashnika.*

Dva grosna sovrashnika v-enej vladiji prepelajozha se si naproti sedita, eden v-prédnjim, drugi v-sadnjim polu. Sgodí se pa, de velika fortuna postane, ino kér vfi trepezh se smerti bojijo, vprafha tísti v-prednjim polu fedezhi mornarja, kaj bi ménil, ktéri kraj vladije bi se prej vtonil? Mornar pravi: de sadnji. Na to odgovori uni (ueni): Al je taka, se mi smert ne sdí vezh huda, kér vidil bom mojga sovrashnika poginiti.

Ta basen pomeni, de se jih najde, ktéri se lastne nesrezhe ne bojijo ino ne vstrashnijo, al vidijo, de njih sovrashniki prej obnemagajo, ino filo terpijo.

*Pes ino Petèlin.*

Pes in petèlin se sprijasnita, in v-  
vesélej drushbi na pot spravita. Na  
polju ju nózh prenagli, in kër mrak  
póte obtemnuje, skleneta, de petèlin  
na drevésnih véjah, spodej pa v-dum-  
pli ravno tístiga drevésa pes prenozh-  
je. Kër pa petèlin po svojej navádi  
sapoje, (pokíkerá), lesízhiza sbujena  
pertzhe, ga opomína: de bi od dre-  
vésa slesil, kër bi tako sladko in prijas-  
no pojezho ptízo is serza rada objela.  
Petèlin odgovori, de ne more dol slé-  
sti, prej ko bi lesízhiza vratarja, ki  
spodej vrata varje, ne sbudíla. Neum-  
na lesízhiza ne míslíjozh na golufíjo k-  
drevésu blishej stopi, in kar samore,  
na vratarja salaja; pes na to sbujen plani  
na lesízhizo, in popadivíhi jo rassterga.

Tota basen na vuzhí, de, *kadav  
síli in krivízhnosti sovrashnikov sami  
ne moremo vbraniti se, móramo s-mo-  
drostjo oberniti se k-mozhnejshim in  
vezh samoglivim.* Tudi she to, de mo-  
rejo ogalfani biti tudi tísti, ki se sa  
narbol isbríjane derzhò.

*Kmet in sinóvi.*

En kmet bliso smerti, kér finovam ni imél bogastva sapustíti, mílli k-prídnošti in délavnošti pobudíti jih, de bi se terdno in stanovitno déla svéstili. Poklízhe jih taj k-sebi, in jim rezhe: Sinóvi moji! Kaj s-meno bode, vidite sami; kar mi je mogózhe bilo, sim se vse shive dní sa val trutil, vam kaj perdobíti, in vse to najdete v-mojim vinogradu, Malo po tém vmerje stari ozha. Sinóvi pa, v-mílli, de bi v-nogradu vse samoshenje ozhetovo sá-kopáno bilo, spravijo se s-motikami in lopatami k-iskopanju; víš vinógrad prekoplejo, saklada (shaza) slasti ne najdejo, semla pa skós prekopanje srahlána brajdam novo mózh daje, de je vinfka terta preobilno grosdjanosíla,

*Tota basen vuzhí, de je trudenje in posvészhenje narvekshi bogastvo.*

---

*S h a b e.*

Dvé shábizi sta prebívale v-enej lushi, ktéro sta, kér je od prevelíke



polétne vrozhíne vfuhníla, sapustíle, in od tod fhle, drugo poiskat. Kér prideta k-enimu globokimu studenzu, rezhe ena med njema: tukej bi rozho in priloshno mogle prebivati, v-refnizi bi ne nashle bólfhiga kraja sa naju. Druga odgovorí: tudi meni je toti kraj vgoden, pa vinder míslim, prej, ko noter polkozhiya, mórava premíshlovati, kako morva lopet vín priti, zhé bi tudi tukej voda vfuhníla.

Ta basen naf vuzhí, *de móramo se vsakikrat posvétovati, prej ko eno délo sazhnemo.*

---

*Lastaviza in optizhize.*

Ko so len sjali, je lastaviza ptizhize opomínala, de bi s-njo vred fhle, isgrebat seme, is ktériga sa nje nar-fhkodlivejshi selje israszha. Kér v-fé-tvi to lépo opomeno niso nasledovale, je jih drugózh lubesnivo profíla, ko je len poganjal, de bi mlado selje ispípale. Kér so pa tudi toti poslédnji svét v-nemar pustíle, je lastaviza is gojsdov in puszhav pobégníla, in po

zhloveskej navadi v- hífhe preselila se. Malo po tem se je sréli len ispípal, presterl, in poterl; ptizharji so prífh- li, in ptízhue mréshe is njega ispledli, in polovíli tiste ptízhize, ke lubésnivo lastavzhino opomeno nilo poslušhale; filno so poshalovale svojo nemarnost.

Ta basen vuzhí, *de prijasne opo- mene v- nemar puszhené nam pogubo perpravljajo.*

### *Mozhni vol.*

Samezhoval je en s- preobílno mozhjo darovan vol druge vole, svo- je tovarfhe. Ampak po óri (ueri) oravez tudi njemu igo ali jarm nakla- da, in kér je premozhni vol zél den orál, pride svezhér víf truden in s- vi- fezho glavo v- svoj hlév nasaj, kér je s- jutra fhe sporn in poln hudobnosti bil.

Nauk: *Skushva zhlovéka vuzhí.*

*Volk in ovza.*

Sílno ranjen volk na potu oflablen leshí in profi mémo gredo zho ovzo, de bi mu od sraven tekozhe vode píti pernefla, sakaj potle bi jéd tudi lahko dobil. Ovza, ka je goluffjo fposnála, mu rezhe: Ako bi tí vode pernefla, bi me tí popadel in snédel.

*Od golufnih preganjavzov je ta basen rezhena.*

---

*Kosel in lesíza.*

Sílno shejo terpezha, kosel in lesíza v-en studeniz fkozhita. Ko sta se napojila, spregleduje kosel, kej bi mogel is vode na suhe príti. Lesíza mu rezhe: Ne trudi se bati, kako bova sopenet na suhe prifhla. Zhé me bogash, bova obá odtéta. Al ie na sadnje noge postavísh, prédnje pa na studenzhino steno nashlonísh, in glavo s-roгови na vísh povsdigneísh, bom mogla tí na herbet, is herbta na rogo ve, in od rogov zélo is studenza fkozhíti, in tudi tebe is njega povlézhi.

Kér se je kosel k - temu voln perkasal, in lesízhino opomeno dopolnil, je ona zhrés njegov herbet le na rogove pognála, od tod is studenzá vskozihla, in sverha na kraju ali robu studenzhine naflombe vesélo sukajozh se koslu posmehovála. Kosel zhrés to rasferdit sazhinja lesizo golufije in nesvéstja dolshiti. Pa lesiza mu rezhe: Ako bi ti kosel! tak moder bil, kakor si bradat, bi se nikoli ne v - en tak kraj bres poprejshne spregledbe doli bil tpuhtil.

*Uk. Pred sazhetkam vsakiga déla pomisli na konez.*

---

### *M u h a i n m r a v l a .*

Sdéli se je sazhéla muha in hotéla vezh biti, ko mravla, ktéro je popravlala, in samezhovála, rekozh: Poglej enkrat, kakoshna je tvoja niskost; v - votlovínah semle prebivash in sder-shama po tléh lasish, v - teshkim délu rédko in flabo jéd si iskajozh. Mené pa perutnize na visokost povsdigvajo,

me sprimiejo kralovfke míse in gofni-  
je, is slatih in frebernih pošod jem ino  
pijem, narshlahtnejfhi in narisbranej-  
fhi jeftvine me fitijo, in fhkarlat je  
moja odéja. Na to mravla totej ko-  
fhatnizi in fe frezhno mislijozhej ognu-  
fnej napuhnizi odgovorí: She to per-  
ftávi, de je tvoja perludnost vřim fit-  
na in fovrash; de sa te po tvojim ime-  
nu muřhnizo (muřhno jift) narejajo;  
sraven je toto tvoje frezhno řhívlenje  
le kratke řtanovitnořti, doklér je nam-  
rezh toplóta; perhajajozhe hladno in  
merslo vreme pa te vkonzha. Jas pa  
po léti lehkiga déla se trudim, de po  
řimi mirna in ofkerblena řhivéti řa-  
morem.

Ta bařen naf vuzhí: *De móra ře  
zhlovék v- mladóřti truditi, in délati,  
de ři řa řtaróřt kaj perhrani. Tířti  
pa, ki v- řpomladi řvojih lét, to je,  
v- mladóřti řpravla, in nerodno řhi-  
vi, bode po řimi, to je v- řtaróřti řer-  
pel in poginil.*

*Mravla in Golob.*

Shejna mravla se je spustila v - en vrélzhik, ali isvirik. V - tém ko píje, plunkne v - vódo, in kér so valóvi vnesli jo, pride v - nevarnost vtopíti se, kér nizhéfar ne vidi, kam bi se vsedla. En na blishnim drevésu jo vglédajozh golob odlomi eno vejizo, in vershe jo v - vodo, mravla se na vejizo vsede, in tako smerti vjíde. Malo po tém pride ptizhar, in goloba vglédajozh mu hozhe limne shibize nastaviti, de bi ga vjel. Mravla, ka te je sa goloba bala, priblisha se ptizharju med napravlenjam, in ga tako grosno v - nogo vizhipne, de je vse limnaste shibize prezh potísnil al vergel; med tém je golob vlétel, in nevarnosti vshel.

Tota basen *sahvaleshnost* vuzhí.

*Visoke smréke, in ena majhina med njemi stojezha.*

Med lépo srafzhenimi visokimi smrekami se je tudi ena majhine postavé, in nevgodne podóbe nashla, k ér

je bila fkrivlena. Visoke smrčke so se totej firoti polmehovale, ino jo po strani gledovale. Sgodilo se je pa, de so ludi lés sa zimper, ali sa sidove ifkali in vse tote lépe smrčke pošékali, svunaj majhine fkrivlene, ktéra je s-miram ostala. Po tém se je ona svoje nevgodne podóbe the-le veselíla, kér je prej od drugih saframovana bila, sposnajozh, de je samo njejna postava shivljenje perhranila ji.

Ta basen opomína: *de se nam ni shalostiti, ako nismo tako lépi ino svezhni kakor drugi; sakaj preobilnost totih posvezhovavnih darov zhlovéku le vezhkrat shkoduje, kér jih zélo rad na hude obrazha.*

---

### *Lev in lesiza.*

Lev od starósti oslablen ní vezh kól (kues) bil, si sam svoj shivesh perpraviti, sa to se je na golufijo in savitnost oberuil. V-svojim berlogu se dersí, kakor bi boln in preflab bil, de so vse shtirinogáte stvarí ga obi-

fkat in pomilovat prishle. V fako pa, ka je k-njemu perstopila, je popadel in posherl. Kér je shé veliko shivál podavil in rasgrisel, pride tudi ena lesizhiza k-berlogu, in svunaj obstoji, fkerbno okóli sebe gledajozh. Lev sagovori, sakaj de noter k-njemu ne ide? al — ona mu rezhe; sa to ne grem noter, kér me stopnje perstrahijo, ktére do tebe kashejo, sad pa nobena.

*Modri se pred krivizhnim filnikam varovati vé, in gleda na snamenja, ktére mu pogubo ozhitno perkashejo.*

---

### *Koshuta in vinska terta.*

Koshuta od lovzov filno gonjena vbeshi jim pod vinko terto, in se tam fkrije. Lovzi mémo gredé, vojó ne zhutijo. Kér shé méni, de ni vezh v nevarnosti, jema grosde od terte tergati in jésti je. Skós tako terganje je tertino listje safhumélo; lovzi to saflishajozh se nasaj vernejo, v-milli kako svér tam fkrito najti; preiszhejo



brajde in vgladajo kofhuto, na katero  
pakfhe obernejo in jo vftrelô. Vmi-  
rajozha kofhuta v-shalofti sposna:  
Prav se mi sgodi, sakaj fim se na mo-  
jej obvarnizi tako pergreshila.

*Uk. Mashzhovanju boshjimu ne  
bojo vbeshali, ktéri dobrote s-hudim  
povrazhajo.*

### *Lev in Volk.*

Leshal je lev v-svojim berlogu  
od starôfti oflablen, in sraven s-boles-  
nijo vdarjen. Vse stvarí svunaj lefize  
fo prifhle ga obifkat. Slushita je ta  
priloshnost volku, lefizo satoshiti, in  
terdo dolshiti jo, de bi krala svojga  
prevsetno samezhovala, in ga v-bo-  
lesni ne obifkala. Ravno, ko volk ta-  
ko toshuje, pride lefiza, ktéra fled-  
nje obdolshivne beséde govorijozhiga  
volka, in zhrés to filno vneto jeso  
krala léva sposnajozh svoje savite mi-  
fli pohitri, in de bi se isgovarjala, in  
nad fovrashnikam mashzhovala, pred  
zélím sboram fledijozhe beseduje:

Ktéro med vsemi stvarmi kralovo sdravje in shivljenje tako fkerbi, kakor mene samo? Mene, ka vse kraje oblé-tam iskajozh osdravno selje, ktéro bi sdravje lopet perdobilo ti; in vunov sim vinder svédila, kaj bi ti najhitré-ji pomagalo. Kaj takiga? vprasha Lev: S-volkovo kosho, rezhe lesiza, hitro oderto in she toplo bofh si mó-ral trebuh in ledja poviti. Lev, ki to saflifhi, vkashe jaderno oflu kosho odréti, in si na shivot podjati. In kér volk tako odert lesihi, se mu lesi-za posmehuje, rekozh: Spodobilo, volk! bi se bilo, de bi ti bil kralovo obdufhje vkrotil in oniefhzhil, nikar pa rasnel.

*Uk. Kdór komu jamo kople, sam v-njo pade.*

---

### *O s l o v a k o s h a.*

Smert! pridi po me, rezhe en fil-no potvarjen in tepen ofel. Smert ga vflifhi in hitro pride. Ofel vmerje, njegova kosha se pa na buhen (pavko) raspné, in tudi she po smerti bije.

*Nikotère nesrezha bres konza  
preganja.*

---

*Koslizh ino volk.*

Koslizh sverha na hifhnej stréhi  
stojezh na mémo gredozhiga volka  
savpije, in ga perklínja. Ktérimu  
volk, nikar ti, rezhe, témozh streha  
me perkliuja.

*Kraj in zhas bojezhe ludi vezh-  
krat serzhne storita, de se svupajo,  
vezh samoglive ponashovati.*

---

*Sajzi in shabe.*

Sajzi so v-enim sboru savolo svoj  
ga nesrezhniga shívlénja pertoshili se,  
de jih sveríne in ludi preganjajo, tu-  
di pesi in orlovi, in fkoró vse meso  
sherezhe svéri sa rop izzhejo. Na to  
fklenejo, sami sebe osmertiti, misli-  
jozh, de je bólfhi na enkrat vkonzha-  
ti se, kakor víf zhas v-strahu shivéti.

Vfém sajam je sklenitva ta pravbila, in tako vsi skokoma k- blishnjeji vodi leto, de bi se tam vtopili. Shabe pa, ke so bliso vode v- gostej travi sedele, od sajevov silno shumezhiga perfkakovanja vstrafhene, poskozhijo vse v- vodo. Sedaj en modrejshi med sajammi rezhe: Postujte bratri! in zhajte, kar vam povém. Poglejte, se she vinder druge stvari najdejo, kére se zélo naf bojijo, in tako mórajo v- re- snizi she nesrezhnejshi in révnejshi biti, ko mi.

*Uk. Al si nesrezhen, misli, de so drugi she nesrezhnejshi.*

### *Ovza in pes.*

Doklér so she shivali in svertne govorné, pravijo, de je ovza svojga gospóda s- témi besédami nagovorila. Zhudno se mi sdí, de ti nam ovzam nizm ne delish, in naf silish, is semle si nafho jéd in nafh shivesh poiskati, kér vinder od naf volno, síre ino ag- njeta dobívalh; pesam pa, ki ti nizm

takiga ne povernejo, kruh dajafh, ktéri-  
 riga iam jéfh. Pef pa, ki je to safli-  
 fhal, je nézhe perdufhil se in rékel.  
 Po pravízi Gospod tako ravná, sak j  
 jas fim tifti, ki vaf pred vsem hudim  
 varje in obvarje, de vaf ludi ne vkra-  
 dejo, al pa volki ne posherejo. Ako  
 bi vaf jas varovati samudil, bi se ví-  
 fhe na pašho iti ne vupale, savole  
 straha pred vkonzhanjam. In tako fo  
 ovze fposnale, de se pefam vekfhi in  
 obilnejfhi zhaft fpodobi, kakor njim  
 famim.

Tota bafen je vsem ludém rezhe-  
 na, ktéri se nad redkimi opravili go-  
 fpódov in prédpostavlenih hujajo, in  
 se ferdijo, de oni v takej obilnej  
 zhafti od déla in snója nishejfhih ludi  
 shivijo. Ako bi jih pa Gospódi in  
 prédpostavleni s-modróstjo in s-vu-  
 kam ne vodili in branili, bi oni ne sre-  
 zho, ne samoshenje ohraniti in vshiva-  
 ti mogli.

## Druge Esopove Bafni.

(Is Pemska na Slovenji jesik preravnane.)

*Lev, Volk, Kosa in Ovza.*

Volk, kosa in ovza so se s-levam stovaršili, de bi s-njem vred na lov se podali. In ko so jelena, vlovili, so ga na štiri kose rasdeli. Po tem je rekel lev: Pervi del ali kof si sa to sberem, ker sim Lev, in nad vsimi svermi kral. Drugi del sa to je moj, kir sim silnejshi in mozhnejshi, kakor vi. Tretji sa to hozhem ineti, ker sim se v-lovlenju bolj posvestil, kakor is vas kdó. Pa shtertiga, kteri se dotekne, je moj sovrashnik. In tako je toti nesvesti in hudobni lev vse tri tovarshe od svojih delov alikoso odgnal, in sam vse pobral.

*Uk. Ne stovarshi se s-mozhnejshimi in silnejshimi, ko si ti, temozh ostani per zhloveku svoje rodovine.*

*Pes in kof mesa.*

Pes neše kof mesa v-gobzu, in plava škós tekóžho vodo. V-tém podoben kof mesa v-vodi od drujiga pesa nesti vidi, poshelil je mu tudi tega popasti. In tako odperv gobez, ispuštil je svoj kof, kτέρiga je imél, de je mu ga voda vnešla. In tako je pravi kof sa vglédani v-vodi sgužil in napravil.

*Uk. Ktéri je nestiten in lakomen v-svojim poshelenju, she to sguží, kar imá.*

---

*Orel in Lesiza.*

Orel in lesiza sta prijateljstvo in snanje med sebo naredíla, in sastopila se v-tém, de bi dalezh rasrasen ne prebivala. In to prijateljstvo sta poterdila s-tém, de sta vkup povlékla. Orel je na viškej smreki gnésdo si naredil, in lesiza pa ne dalezh od njega na semli mlade vlegla. Kér je pa enkrat isfhla, de bi se napasla, orel ní-

ma nizh, kar bi jedel, sletel je dol do mladih lesizhiz, jih pobral je, in pernesel svojim orlizham in sebi sa jed. Lesiza pa, ko je sad prishla, in sposnala, kar se je bilo pergodilo, ni toliko smert svoje rodovine obshalovala, kakor le to, de se mashzhovati ni mogla. Ker ji mogozhe ni bilo leteti, in letezhiga orla vloviti, je od dalezh se postavila (kar je navada tem, ki se mashzhovati ne morejo) sovrasnika svojega obrékovala in preklinjala. Malo pa po tem, ker so ljudi koso pekli na póli, in jushinali, je sletel orel doli, je en kos te jushine s. ogram shervavim popadel, in v. gnésdo vnésel. Kdar je pa veter vftal, in oginj rasnel, so orlizhi, ki s'he niso iméli potrebniga perja, opezheni is sinreke na semlo spadali. Lesiza pa je pertekla, in prizho orla, vse orlizhe pojedla.

*Uk. Vishi nimajo nishejshe potopivati in prijateljstvo prelomivati, ker jih mashzhovanje boshje more dotézhi.*



*Popotnik i u Mezh.*

Popotnik eden je nashel mezh na zésti. In vprashal ga je: Kdo te je sgubil; odgovoril je mezh: Mene je eden sam sgubil, al jas sim jih veliko pogubil. Kakor bi rékel: Mnogo ludí je s- meno osmertjeno; de sim pa sgube prishel, saj sim to saflushit.

*Posnamenovanje: Prej ko hud zhlovek sam terpi, veliko ludém terplenja naredi.*

*Lev in Mish.*

V- léfu je spal Lev tega zhafa, ko so póljске mishi tékale in vkupej igrále. Is nehotenja je ena is med njih na Leva skozhila. Lev pozhutiv to se je sbudil, in jo jaderno popadel. Shalofina Mish ga je profila, de bi ji to saméro odputil, rekozh, de tega svojevólno ní storila, in tako na snanje mu dala, de je s- drugimi vred igrati perfilena bila, ako li sama ni hotéla, in tako sgodilo se je bílo, de je neprevidno na njega skozhila: Lépo ga sa

mílost profi, de bi ta prigoda jej sa-  
 nefhena bila. Lev, ki je premíshlo-  
 val to v-sebi, de bi maízhovanie  
 próti eneí míshí slo gerdo, in jemu  
 k-zhesti ne bilo, odpuští Míshí samé-  
 ro, in perpuští ji odíti. Mísh je s-ve-  
 seljam in sahvalo od njega odshla.  
 Po nekoliko dnéh pa je padel Lev v-  
 mrésho, in kér je sposnal, de bi vjet  
 bil, je sazhel presilno in shalostno ríjo-  
 véti in krizhati in s-veliko tesnobo  
 svojo nesrezho toshiti. Mísh, ka je to  
 saíshhala, je v-hipku k-njemu perté-  
 kla, de bi svédila, kaj bi temu bilo,  
 in kaka nesrezha bi ga pertíškala.  
 Kér je pa Mísh sposnala, de bi vjet  
 bil, je rekla k njemu, de bi se nízh  
 ne bal, kér mu hozhe sdajzi dobróto,  
 ktéro je bil jí stóril, poplazhati, in  
 jemu ravnomérno dobrodjanje fkasati.  
 Ona gre k-mreshi, pregríshe vse njej-  
 ne vosle, in tako je Leva sprostrila, in  
 veséliga od nevarnosti odréshila.

*Uk. Ne sanizhuimo malih in ni-  
 shejshih, sakaj tudi oni nam mórejo  
 enkrat na pomózh príti. Tota basen  
 nastudi sahvaleshnost uzhi.*

## *Volk in Kosle.*

Kosa na pašho spravljajózha se opomínala je kosle, de bi nikomur ne odpiralo, ali k- sebi koga pufhzhalo, rekozh: marfktéra sverína hodi, in okol hlévov se perkradije, de bi sebé kaj mogla vloviti. In ko je kosle tako opomínala, je fhla na pašho, de bi se poshivéti mogla, in nehala je kosle v- hlevi saperto. Po tém pa, ko je mati odfhla, je prifhel Volk, ob- stoji pred durmí, in je golofivno glas svoj premenoval, kakor bi kosa meka- la, in klizal Kosle, de bi mu duri od- perlo. Pa Kosle, ko je sposnalo, de bi mati njega ne bila, je reklo: Jas dobro flifhim glas matere moje, ti pa si le sovrashnik moj, in gledal'h mene sapelati in ogalfati, in pod tem ismi- fhlenim glasam matere moje shelifh kervi moje. Saftojn je, jas te sem no- ter ne pustim.

*Uk. Srezhen bo, ktéri poslušha glas in poduzhenje starejšov svojih.*

*Shaba in Vol.*

Shaba, ka je vidila vola na pašhi, je fama v-febi mislila: Kdar béfi ti tak svojo kosho raspihnila in rastegnila, mogla béfi dro (dobro) tako velika biti, kakor je toti Vol. In sazhela napihovati se, vprafhala je shabe rekozh: Alite, de fim tak velika, kakor toti Vol? Shabe so odgovorile: Nikoli. In ona se je sopenet fhe bolj napihovala, in rastegovala, rekozh: Al fim sdaj? Shabe so odgovorile, de nobe ne podóbe ní. In ko se je tretjizh rastegla, je raspoknila in vmerla.

*Uk. Siromaki, ki se v-svojej misli povsdigvajo de bi možnim podobni biti mógli, taki padajo, in sa svojo visoko misel pokarjeni ali shtrafani bojo.*

---

*Volk in Kosle.*

Kosle, ko je zhrédo sapustilo, je od Volka bilo pojano. In kér se je obernilo k-njemu, je reklo: Volk!

jas vidim, de me dneš snédel bošh, de pa lesheji in vesélejshi vném, sapiskaj mi prej, in jas zho pa poskakati. In kér je Volk piskal, in Kosle škakalo, pefi volka sašlilhajozh so pertekli, in njega gonli. Volk se je obernil, in rékel Kosletu: Prav se mi godi, kér fim le kuhar in mesár, bi ne imel piskavez in bubnizhar biti.

*Uk. Kdor to déla, in skušha, kar njega opravilo ni, tak velikrat nesrežno terpi.*

---

### *Vrank in Lesiza.*

Nekda je Vrank fir ras okno vsel, in letel s-njim na véjo viške smreke. Vgledala ga je Lesiza, in slubilo se ji tega fira. Sa to je sagoovorila na njega s-perlisovavno besédo, rekózh: O lubi Vrank! Kdó je tebé podoben? Nobena ptiza nima takiga perja, ko ti. In ne véim, al bi se ena ptiza najti mogla, ktéra bi sraven take lepote tudi tak lep glas iméla. Sa réš sposnam, de imash glas narflaj-

fhi. Vrank, ki je tako hvalo saflifhal, se je rasveselil, in se hotel she bolj poshtimati, in svoj glas pokasati, sa to je istegnul klun, in filnejshi sakerknul. In kdar je ufta odperl, je mu fir ispadel. Tega je popadla hitra in savita Lesiza, in ga berfh posherla. Ogalsan Vrank je milo gledal dol in sprijel ali sapopadel, de so beséde Lesizhine savite in nesvéste bile.

*Uk. Vari se tega, ktéri perlisovavno govori in te prevezh hvali, sakaj on hozhe te galfati.*

---

### *Osel in Lev.*

En Osel je béshal zhrés póle k-Levu, in rékel k-njemu: Pojdiva vkupej na verh tote gore, tu zho ti jas pokasati, koliko je sverín, ktére se mene bojo. Sasmejal se je Lev jega besédam, in rekel: Nu le pojva. In ko sta prishla na verh, je Osel stojezh raven Leva sazhel po svojej navádi krizhati, in filne glate spushzhati. Lesi-

ze pa in sajzi, ki so to slí'hali, so perstrašeni vsi vtékali. K-temu je rekel ofel: Poglej, kak veliko jih je, ki se mene bojò. In odgovóril je Lev: Temu se jas ne zhudim, sakaj tvoj krizh mogel bi mene samiga prestrašhiti, kdár bi ne védel, de si tí le Ofel.

*Pomena. Niktéri ludi imajo navádo, bojezhe in slabe s-krizham in sdetjam svojim strašhiti, in mislijo tudi per pametnih in modrih tako ravna-ti, ktéri se jim pa le posmehujejo.*

---

### *Veliki Kosel in triji Mladi.*

Triji koslizhi so vidili stariga kos-la vtékati in bati se. In posmehovali so se njemu, de bi bojezh bil. Starí Kosel pa je rekel jim: O ví sanikarni in neumni, kdár *béste* \*) védili, sakaj

(5)

---

\*) V-Pemskim se to tako bere: Kdyby ste védjeli, prozh ja vtjkam a prozh

jas vtékam, in sakaj se bojim, ne bē-  
ste se mené posméhovali.

*Uk. Ne sōdi djanje svojga blish-  
niga, kēr ne vēsh njegove misli, in h-  
ktērиму konzu je tako kakor ga vidiš,  
ravnati sazhel.*

### *Volk in Kosel.*

En Volk je pōjal Kosla de bi si  
ga mogel popasti. Kosel pa vtékel je  
mu na eno visoko skalo, na ktérej je  
bres skerbi bil. In zhakal je na njega  
volk dva zhel trí dni, potem je mó-  
ral gladen od tod iti. Tudi Kosel je  
móral sa volo sheje ras to skalo dol  
fkozhíti. In tako sta oba od tod mo-  
rala, eden sa jéd, in drugi sa napoj.  
Kosel pa, ki je napil se, je gledal se-

se bojim, ne posmjvaliby ste se  
mné. Tudi v-gorénjim Slovenškim Kora-  
tanu se najde tota beséda: bésim, bési,  
bé; bésva, béssta; bésmo, bésste, bésfo,  
kakor per Pemzih in the drugih Slovenzih;  
dobro bi bilo, de bi se vsi sōpet navadili je.



bé na noge in na stan svoj v - vodi, in je rekel: O kak tenke in sšibke imash noge, koslzhik! kako zhesti vrédno brado, in kak velike rogove; sгодí se mi, de bi mene imel Volk sagnati, postavim se drugikrat njemu napróti, bom se branil, in ne dal se njemu premagat. Volk pa molzhè se je perkradel sa njega, in slshhal vse njegove beséje. In popadel ga je sa sadnjo stegno, vsdignil ga s' sobni kvishko in rekel: Brat Kosel! kakoshna je ta beséda, ktéro si povédal. Kosel, ki je sposnal, de bi vjet bil, je rékel: O gospód Volk! bodi mi vsmilen, sposnavam ti, de sim dolshen, kér sim vezh pil, kakor kar mi je potreba bilo, prevezh sim se prevsel, in se tebé saménil. Sa to mu pa Volk ni odpustil, ampak posherl ga.

*Uk. Opomina ta basen vse vboge in siromáke, de bi se prevezh ne povsdigovali, in sebé sa vezh ne derшали, slasti proti silnejšim in mozhnejšim. Sakaj, kdar bi kdó is njih padel, malo milosti bi našel per téh, ktéri samoglivejši so, kakor on.*

---

## *Osel in levova Kosha.*

Nafhel je Osel levovo kosho, povil se je s- njo, in vse svoje vude pokrill, najlepše ki je mogel, svunaj vufhes, ktére ni mogel skriti; in tako je fhel v- lél in strahil bojezhe sveri, kakor: sajze, serne, jelene, in jim podobne. Kmet pa najde ofla, ktériga je bil sgubil, in popade ga sa vufhesa (vufhete), ktéril perkriti ni bil mogel, in kér ga je pervesal, ga je grosno bíl, svlékel is njega levovo kosho, in rékel: Sirótnim sverinizam in nevumnim si lahko mogel grosen biti, al kdór te posna, se te ne bojí. Sa tó bodi osel, kakor si rojen, in ne izzhi ptuje hvale, de ne bofh posmehovan.

*Uk. Al se s-ptujimi rezhmí hvalish se ti bojo ludi posmehovali - ker bojo sposnali, de tí tiste rezhi níso lastne.*

---

## *Stari zhlovek in smert.*

En star zhlovek, ki si je nasékal derv v- gori, je jih na rame nabatal.

Kér je pa dolg pot k- domu imél, se je grede noshnje navelízhal, derva od sebe potisnil, in smert poklizal, de bi po njega prishla. Smert pride, in vprašha ga, kaj bi hotel. Odgovoril je stari: de bi mu pomagala, derva na ramo podjati.

*Uk. Zhe se li zhlovek rév, tesháv, nadlóg in terplenja navelízha, in si smert sheli, vinder bi she rad shivel, kadar se smertna ura priblishuje.*

# 100 Pemskih Pripovedí.

Na slovensko preravnanih.

1. De bi všem usta savesal, in sašhival,  
moral bi mnogo platna iméti.
2. On hodi, ko bi mu is nófa kapalo.
3. Bres mehirja plávati.
4. Bres dnarjov do terga, bres soli do  
dóma.
5. Blagur ribam v - vodi.
6. Boji se smerti, kakor obrasu na sténi.
7. Brat is mokre zheterti.
8. Kar nasejšh, to bosh shel.
9. Kar um ne daja, zhaf pernafha.
10. Kar se vlézhe, to ne vtezhe.
11. Hleb s' soljo, s - dobro voljo.
12. Hotel dimu vjiti, padel sim pa v - oginj.
13. Htel sim lushe se varvati, padel sim  
pa v - blato.
14. Zhaf všemu pride.
15. Kogar oko ne vidi, tega ferze ne sheli.
16. Zherna krava stopila mu na nogo.
17. Kterim vezhi glava, tem vezhi klobuk.

18. Darovanimu konju na sobe ne glej.
19. Do lésa dery nikdar ne vosi,  
In do mórja vode ne nosi.
20. Do pekla globoko, do neba visoko.
21. Dobra misel pol sdravja.
22. Dobra vola kolazhe jé (jie),  
Huda glavo tepe, in rédko vola pje.
23. Dobro tedaj, kdar so volzje (volki)  
fiti, in kose zéle.
24. Dobro famo se hvali.
25. Dobro, prédi ino sadi ozhi iméti.
26. Dobro milo, od kod koli.
27. Jas per hrufkah, ti per flivah.
28. Jas per flivah, on per zhebuli.
29. Jas gospód, ti gospód, kdo bode svin-  
je pafel?
30. Jabelko ne rado dalezh od jablana pade.
31. Kakorfhni gospódi, takfhni posli.
32. Kakor bom piskal, tako bofh rajal.
33. Kakor prifhlo, tako odfhlo; kakor  
prifhlo, tako presfhlo.
34. Kakor preja, tak' je platno.
35. Kakor flushba, tako plazha.
36. Kakor Bóg primi, tako Bóg vari.
37. Eden fhiva, drugi pórka.
38. En vol nima dvé koshi.
39. Je na obé strani bruhen.
40. Je stara lesiza, je stari sajiz.

41. Je mu she mléko na bradi, in hozhe se sheniti.
42. Inde tega gleda, zhega doma dost' ima.
43. Grosh na s'reho vershe, spadeta mu dva.
44. Glad je ofla gósti navuzhil.
45. Gorko sheléso narlépshe se kuje.
46. Kamen slato skufha, slato pa ludi.
47. Kér mefo, tam pesi, kér mifhi tam táti.
48. Kér skerbi, tam starost.
49. Kdór hozhe serno jésti, móra oreh prej rastlézhi.
50. Kdór hozhe biti per pokoju, perpravi se prej k - boju.
51. Kdór hzhe vshivat dobre vole, móra pokusiti hude vole.
52. Kdór hozhe vshivat sladkiga, móra prej pokusiti kifeliga.
53. Kdór komu jamo kople, sam v - njo pade.
54. Kdór ima kolazho, najde tudi drushbo.
55. Kdór ima konja, lahko k - njemu sedlo najde.
56. Kdór mashe, temu kashe.
57. Kdór ne seje, te ne veje
58. Kdór sebi hud, komu dober.
59. Kdór je vino popil, popi tudi droshje (médnize).
60. Kdór se s - mezham obhoduje, se od mezha poskoduje.

61. Kógar ozhi boló , ne hodi v - mlin.
62. Mózh sheleso lomle.
63. Mras kropivo ne opari.
64. Na jesiku nósi med , v - ferzu krije jed  
(jift).
65. Na fvetiga Vita , kar ne bode nikda.
66. Na svojih nogah hoditi.
67. Ni vse slato , kar blefzhi.
68. Ne bode 's te ershi moka.
69. Ne perlivaj lusho k - blati.
70. Nefrezha ne hodi po gorah , le hodi  
po ludeh.
71. Ne vésh , kaj vezher hudiga pernese.
72. Nizh se tako tenko sprešti ne more ,  
de bi tega ludi per sonzu sposnati ne  
mogli.
73. Oba dobra , gól in prese.
74. Oginj se rasnéma , glaf se pa rasnásha.
75. On tu stoji , kakor govédo v - jafli.
76. Oreh terd , sòb pa gnil.
77. Pije na medvedjo kosho , ktere she nima.
78. Po smerti zhaša ne bode.
79. Praviza ozhi kóle.
80. Pride zhaš , de te vprašha sima , kaj  
šì délal v - léti.
81. Ptizo po perju posnásh.
82. Rajšhi ga vidim , de bi bil dalj od mene.
83. Snéden pezhe hleb.

84. Snedel bi ga po vezherji.
85. Sneg v - pezhi fufhiti.
86. Stari prijatelj narlepshi.
87. Svet se vala, kakor kolo.
88. Taka zherna krava pa belo mleko daja.
89. Tezi voda, kamor Gospod kashe.
90. Teshko je is kamenov olje istlazhiti,
91. Tergajo se mu strune.
92. Vuzhi svoje dete, kashe jesti.
93. Velike Gospode imaj prijatele, al ne  
fosede.
94. Velika ptiza velikiga gnesda potrebuje.
95. Ve pef, lje je falo snedel.
96. V - malej vodi male ribe prebiyajo.
97. Shena sveta in podana  
Je zhudna kakor bela vrana.
98. Shena hozhe v - shkornizah moshkih  
hoditi.
99. Starejsi kosel ima terdejsi rog.
100. Kar mladi ne vejo, jim stari povejo.



# P o m o t e.

V-natisnizi je veliko pretegnjenih é in ó smanjkalo, sa to lo se jim morale gole e in o namestiti, ktére sam lahko popravish. Delej preishi

Stran	versto	namešt	beri		
(i)	{	23	8	vinder	vinder
		27	19		
		25	18	mi	mi
(i)	{	30	25	molitve	molitve
		31	1	mislish	mislish
		70	2	shito	shito
(f)	{	18	1	is svoje	svoje
		18	21	se sdi	se sdi
		77	7	snedel	fnedel
	5	13	bolésni	bolésni,	
	8	25	ki se	ke se	
	9	$\frac{17}{18}$	bolu vol	boln vol	
	10	25	skerbi	skerbi	
	13	8	katéra ja	katéra je	
	13	22	od jemali	odjemali	
	27	2	dobroté	dobróte	
	35	3	pogostnih	pogostnih	
	42	$\frac{11}{12}$	ene vodo	ene vode	
	53	17	sim, se	sim se	

V-nationizi je veselo pretegnjeni è in è  
 amandalo, se to le jim morale kole è  
 in è nemobili, ktero sam toliko povzeta.

Število	Ime	Ime	Število
33	vinex	vinex	33
27	mi	mi	27
25	molive	molive	25
30	milih	milih	30
31	shio	shio	31
27	ivoje	ivoje	27
18	le adi	le adi	18
10	lebel	lebel	10
77	bolani	bolani	77
3	le le	le le	3
9	bolu vol	bolu vol	9
10	leebi	leebi	10
13	letera je	letera je	13
13	od jemali	od jemali	13
27	dobrote	dobrote	27
33	pozostan	pozostan	33
42	one vede	one vede	42
33	im le	im le	33



